

Role sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů

Monika Skácelová

Bakalářská práce
2021



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Monika Skácelová**
Osobní číslo: **H180221**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Role sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti internetu, sociálních sítí a vrstevnických vztahů vysokoškolských studentů.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL, 2013. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3804-5.

CHRÁSKA, Miroslav, 2007. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1369-4.

MACEK, Petr a Lenka LACINOVÁ, 2012. Vztahy a dospívání. Brno: Barrister Principal. ISBN 978-80-87474-46-4.

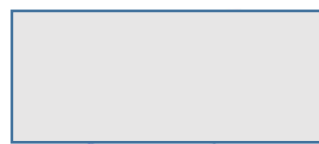
MUSIL, Josef, 2010. Sociální a mediální komunikace. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-7452-002-0.

NOVOTNÁ, Eliška, 2010. Sociologie sociálních skupin. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2957-2.

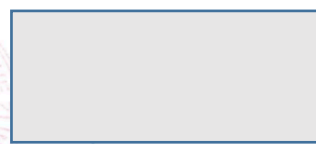
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Šalenová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **27. ledna 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**



Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan



doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 27. ledna 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

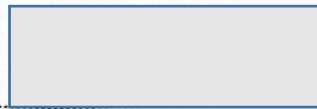
Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má ÚTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.
V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15. 8. 21



¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nerýdčlečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo učit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k větší výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na téma, týkající se oblasti sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se skládá ze tří hlavních kapitol, ve kterých je cílem popsat a objasnit problematiku sociálních sítí a vymezit základní pojmy a informace. V této části jsou také popsány sociální sítě a jejich druhy, související pojmy a návaznost na vzdělávání. Dále také specifikuje život vysokoškolských studentů a dospělých v závislosti na moderní dobu, která je specifická právě sociálními médii. V praktické části je popsána metodologie a postup kvantitativního výzkumu, díky kterému byly získány data potřebné k bakalářské práci. Výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření a zvoleny byly pouze uzavřené otázky. Hlavním výzkumným cílem je zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty.

Klíčová slova: sociální média, sociální sítě, studenti, volný čas, komunikace, online, adolescence, dospělost

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on a topic related to the area of social networks in the lives of university students. The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part consists of three main chapters, which aim to describe and clarify the issue of social networks and define the basic concepts and information. This section also describes social networks and their types, related concepts and links to education. It also specifies the lives of university students and adults depending on modern times, which is specific to social media. The practical part describes the methodology and procedure of quantitative research, thanks to which data for the bachelor's thesis were processed. The research was proven by means of a questionnaire survey and only closed questions were selected. The main research goal is determined in which areas of life social networks are important for university students.

Keywords: social media, social networks, students, free time, communication, online, adolescence, adulthood

Poděkování

Tímto způsobem bych chtěla poděkovat Mgr. Evě Šalenové za její odborné vedení bakalářské práce, ochotu, trpělivost a především čas, cenné rady a připomínky, které mi poskytovala během celého studia. Dále bych také ráda poděkovala rodině, příteli a přátelům za podporu a všem studentům, kteří mi díky vyplnění dotazníku pomohli zrealizovat výzkum mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

| | |
|---|-----------|
| ÚVOD | 10 |
| I TEORETICKÁ ČÁST | 11 |
| 1 SOCIÁLNÍ SÍŤE | 12 |
| 1.1 DRUHY SOCIÁLNÍCH SÍTÍ | 14 |
| 1.2 PSYCHOSOCIÁLNÍ ASPEKTY VYUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ..... | 17 |
| 1.2.1 Sociálně kompenzační hypotéza | 18 |
| 1.2.2 Zvýšená míra narcismu | 18 |
| 1.2.3 Nízká míra svědomitosti a tendence k prokrastinaci..... | 19 |
| 1.3 SOUVISEJÍCÍ POJMY | 20 |
| 1.3.1 Netolismus..... | 20 |
| 1.3.2 Phishing..... | 22 |
| 1.3.3 Sexting..... | 23 |
| 1.4 SOCIÁLNÍ SÍŤE VE VZDĚLÁVÁNÍ..... | 23 |
| 1.4.1 Kybergogika..... | 26 |
| 2 KOMUNIKACE V ADOLESCENCI | 28 |
| 2.1 OBDOBÍ ADOLESCENCE AŽ DOSPĚLOSTI..... | 28 |
| 2.2 ONLINE KOMUNIKACE A VZTAHY | 31 |
| 3 BEZPEČNOST NA INTERNETU | 33 |
| 3.1 KYBERPROSTOR | 35 |
| 3.1.1 Dark Web | 35 |
| 3.2 KYBERŠIKANA..... | 36 |
| II PRAKTICKÁ ČÁST | 40 |
| 4 DESIGN VÝZKUMU | 41 |
| 4.1 STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH CÍLŮ | 41 |
| 4.2 STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK | 42 |
| 4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR | 42 |
| 4.4 VÝZKUMNÁ METODA A TECHNIKA | 43 |
| 4.5 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT..... | 44 |
| 5 INTERPRETACE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ | 45 |
| 5.1 SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A DISKUSE..... | 63 |
| 5.2 DOPORUČENÍ PRO PRAXI..... | 65 |
| ZÁVĚR | 67 |
| SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY | 68 |
| SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ | 71 |
| SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK | 72 |

| | |
|-----------------------------|-----------|
| SEZNAM OBRÁZKŮ | 73 |
| SEZNAM TABULEK..... | 74 |
| SEZNAM GRAFŮ | 75 |
| SEZNAM PŘÍLOH | 76 |

ÚVOD

Sociální sítě se staly nedílnou součástí našich životů a spousta z nás je již bere jako samozřejmost, kterou využíváme každý den, a právě proto je tohle téma stále aktuální. Současná situace s virem Covid-19 připoutala mnoho z nás k obrazovkám našich telefonů, notebooků apod. na mnohem více hodin, než jsme byli zvyklí. Kvůli omezenému pohybu a kontaktu s lidmi kolem nás, přáteli a rodinou jsme odkázáni na sociální vazby skrze sociální média. Bakalářská práce se zabývá tematikou sociálních sítí a podrobně popisuje, jak je definují někteří autoři, kteří se tímto tématem zabývají, dále se zaměřuje na popis druhů sociálních sítí, mezi které patří všem známý Facebook, Youtube, anebo například Instagram. Dále v teoretické části ilustrujeme i tabulku která představuje nejvyužívanější sociální sítě v České republice v roce 2020. V další kapitole bakalářské práce jsou uvedeny psychosociální aspekty využití sociálních sítí, mezi které patří nám všem známé pojmy, jako je narcismus a prokrastinace. Právě kvůli novodobým technologiím a stále vzrůstajícím počtem uživatelů sociálních sítí roste i počet lidí, kteří se nemohou od virtuálního světa odtrhnout, a tak zanedbávají své povinnosti. Přemíra užívání internetu a ztráta sebekontroly vede k netolismu, který je v naší práci zmíněn v souvislosti s negativním vlivem sociálních sítí. V závěru první kapitoly je popsána souvislost sociálních sítí se vzděláváním a popisujeme jeden z přístupů jak se věnovat tématu pedagogické psychologie v oblasti edukačního procesu. Druhá kapitola se zaměřuje na další důležité pojmy, které jsou velmi podstatné pro naši bakalářskou práci, a to adolescenti a dospělí, tedy studenti vysokých škol. Třetí kapitola je zaměřena na bezpečné jednání ve virtuálním světě.

Praktická část se zaměřuje, jak už samotný název práce napovídá, role sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů. Jako techniku sběru empirických dat, jsme zvolili dotazníkové šetření. Je to kvantitativní metoda sběru dat a je pro tento druh výzkumného šetření ideální variantou pro oslovení většího množství respondentů. Dotazníkové šetření je orientováno na studenty vysoké školy Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, a to přesněji na studenty prvního a třetího ročníku bakalářského studia Fakulty humanitních studií, oboru sociální pedagogika. Primárním cílem práce je zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOCIÁLNÍ SÍTĚ

V první kapitole objasňujeme hlavní téma této bakalářské práce, jímž jsou sociální sítě. V dnešní moderní době snad již neexistuje osoba, která se neseťkala s digitálními médii. I seznamování probíhá díky sociálním sítím a spousta lidí si již ani neřádá telefonní kontakt, ale právě Facebook nebo Instagram. Sociální sítě můžeme zařadit pod sociální média. Online sociální média mohou být dle Karlíčka a Krále (2011) definována jako interaktivní on-line aplikace, které podporují vznik neformálních uživatelských sítí. Uživatelé vytvářejí a sdílejí v rámci těchto sítí nejrůznější obsah, jako jsou např. osobní zkušenosti, zážitky, názory, videa, hudba či fotografie. Janouch (2010) definuje online sociální média, jako média, kde je obsah vytvářen a sdílen uživateli. Tato média se neustále mění, přibývá jejich obsah a také se přidávají další a další funkce. Marketingoví pracovníci mohou na sociálních médiích přímo zjistit, co zákazník požaduje, jaký zaujímá postoj vůči značce nebo firmě. Sociální média jsou místem, kde je názor vytvořený kolektivem na určitý produkt většinou pravdivý. Proto se většinou těší větší oblibě než tradiční média. Lidé pomalu přestávají věřit reklamě, a proto se většina firem zapojuje do sociálních médií. V sociálních médiích je komunikace oboustranná a je důležité hodnocení, hlasování o čemkoliv, pořadí komentářů a samotné komentování aj. (Janouch, Pellicane, 2010)

Karlíček a Král (2011) mezi nejvýznamnější on-line sociální média řadí:

- sociální sítě,
- blogy,
- diskusní fóra,
- on-line komunity

Sociální média jsou forma sdělovacích prostředků a staly se neodmyslitelnou součástí dnešní společnosti, která má přirozenou potřebu výměny informací, názorů a stávají se pro nás více a více podstatné. V průběhu fungování na sociálních médiích jsem si všimla, že mnoho uživatelů si ani neuvědomuje, že sociální média tak aktivně využívají a pod tímto pojmem si představují různé definice. Ovšem sociální média nám právě umožňují okamžitě reagovat, komentovat, odpovídat a všelijak zasahovat do textu či obsahu média, a právě sociální sítě se řadí mezi ně. Po nikom už nemusíme žádat adresu pro doručení dopisu, protože online zprávy jsou doručeny téměř okamžitě. Sociální sítě se začaly rozvíjet již v polovině devadesátých let minulého století v USA. Byly to sítě, kterými mezi sebou komunikovali hlavně studenti. Už v nich se objevily stránky s prvními profily a skupiny přátel. Tyto sítě začaly vytvářet cestu těm dnešním, mezi které patří Facebook, LinkedIn, Instagram a další.

Dnešní sociální sítě jsou skutečným fenoménem. Mají milióny členů a už se neomezují jen na studenty, i když je jich tam stále téměř polovina (Kulhánková, Čamek, 2010). Sociální sítě jsou dnes velmi populární. Dříve probíhala zprostředkovaná komunikace prostřednictvím mailu, telefonu či SMS, tento způsob byl nahrazen ICQ, ale i tento typ média byl později nahrazen Skypem, který uživatelům nabízel komunikaci také prostřednictvím videa. S druhým člověkem, jsme si tak mohli nejen psát, či povídat si díky hlasovému přenosu, ale nyní jsme mohli druhého člověka také vidět (Eckertová, Dočekal, 2013). Sociální sítě slouží k udržování kontaktů mezi přáteli, rodinou nebo kolegy. Umožňují převážně rychlou výměnu informací a staly se fenoménem dnešní doby. I když zprvu sloužily sociální sítě pro komunikaci mezi studenty, rozšířily se mezi všechny věkové kategorie, všemožné profese a nyní fungují i jako zdroj příjmů a slouží jako nástroj popularity. Spousta osob kolem nás touží po úspěchu a díky sociálním sítím je to velmi snadné, ovšem ne každý tzv. influencer či celebrita fungující na Instagramu nebo Twitteru s miliony fanoušků, se cítí dostatečně obklopeni lidmi. Zpětná vazba ať už od našich přátel či fanoušků je momentálně hodnotícím znakem naší osobnosti. Udržování přátelství díky sledovanosti se stává běžným a lidé jsou stále více posuzováni podle „lajků“ na fotkách a podobně. Samozřejmě za vším perfekcionismem a dokonalým životem se mohou skrývat značné problémy. Samota v dnešní době hraje značnou roli v komunikaci přes sociální sítě. Čím více se člověk v jakémkoliv směru liší od ostatních, tím těžší je pro něj nalézt spřízněnou duši. Co se týče osamělosti, jak víme už z historie, literatury anebo právě z různých citátů na Facebooku, je charakteristická právě pro lidi vymykajících se z běžného průměru. Pocity osamělosti jsou normální právě ve věku hledání sebe sama. Každý z nás se zavíral sám v pokoji a vyprávěl svým plyšákům co se stalo ve škole, kde si připadal občas nepřitažlivý, trapný a nikým nechtěný. Mládež se s těmito životními etapami vypořádává pořád stejně, ať už se jedná o drogy, poslouchání hlasité hudby, někdy psaním textů. Ovšem v dnešní době k tomu všemu přibyla možnost, být obklopen iluzí dokonalého světa na internetu. Moderní doba klade důraz na individualismus. Žijeme v době plné selfies, tedy neustálým fotografováním sebe sama a čekáme za to obdiv ostatních (Beastess, 2016). Momentálně se můžeme zaměřit i na aktuální situaci, kterou je nemoc Covid-19. Zmíněná nemoc je virové onemocnění, které spousta lidí donutilo zůstat ve svých domovech, nesetkávat se se svými přáteli, rodinou a známými a připoutalo je k obrazovkám. Další termín, který bychom chtěli zmínit je empatie, jelikož úzce souvisí se životem na sociálních sítích. Empatie je schopnost představit si, co cítí a prožívá někdo jiný, a zachovat se podle toho. Empatie se vyskytuje u všech savců a nejspíše se vyvinula z mateřské péče o mláděta,

jelikož matka musí poznat, zda její potomci mají hlad, strach, bolesti a podle toho na tyto projevy reagovat. V současnosti se empatie přesunula opět na břehy sociálních sítí, kdy sbírání „lajků“, „přátel“ a „followers“ je nezbytnou součástí našich životů a naplňuje tak touhu po uznání skupinou, a tak se i zalíbit druhým (Beastess, 2016). Dříve byly online a offline světy zkoumány a uchopovány rozděleně, nezávisle na sobě. Ovšem k posunu došlo, když se na sociální svět začalo nahlížet jako na jednotný, skládající se z online a offline prostředí a chápeme jej jako provázanou dualitu. Samozřejmě spousta autorů tuto charakteristiku popírá. Mezi některé z nich patří David Beer, který je kritikem tohoto přístupu a pokládá otázku, zda lze vůbec nahlížet na online a offline, jako na vzájemně rozeznatelné a odlišné skutečnosti a to i v případě, že přijmeme jejich vzájemné prolínání. Nové technologie, jako mobilní telefon, iPody, iPhony apod., nechávají pouze malý prostor pro nezprostředkovaný sociální svět. Uživatelé sociálních sítí ve většině případů zůstávají a nemají důvod toto médium opouštět, ovšem jsou jedinci, kteří své rozhodnutí o trávení volného času na internetu přehodnotili. Jedná se o osoby, které sociální sítě vyzkoušeli a i přes to je opustili buď pouze na chvíli nebo na trvalo. Motivace k opuštění sítí mohou být dané přístupem samotných uživatelů, kteří mohou mít určitý názor na technologie jako takové, nebo mohou upřednostňovat jiný způsob komunikace. Uživatelské účty se ve většině případů dají deaktivovat nebo kompletně zrušit. Existují i uživatelé, pokud je tak můžeme nazvat, kteří sociální sítě mají založené, ale nejsou na nich aktivní, tedy je pravidelně nenavštěvují. Důvody, kvůli kterým se jedinci rozhodnou opustit sociální sítě, mohou být například únava z technologií, což není pro nás ničím novým, jelikož jsou obrazovky všude kolem nás. Pro někoho může být důvodem ukončení používání sociálních sítí složitost ovládání, nereálnost virtuálního kontaktu, obava ze zneužití osobních dat, nechut' ke zveřejňování vztahů, ale může to být i nějaká forma protestace. (Pospíšilová, Čamek, 2016)

1.1 Druhy sociálních sítí

Sociální sítě umožňují mnoho zajímavých činností, ať už zábavu, vzdělávání, komunikaci, či mohou sloužit jako propagace produktů, služeb apod. Mezi nejznámější síť v České republice patří Facebook, který je dostupný a aktivně používán jak dospělými, tak i dětmi. V dnešní době mají sociální sítě značný vliv na populaci a dalo by se říct, že jsou návykové a řada uživatelů se od nich nemůže odtrhnout i několik hodin a bez přístupu na sítě cítí úzkosti a stále vyčkávají na nová upozornění.

Nejspíše už není člověk, který by neznal Facebook, ovšem je tady řada dalších sociálních sítí, které uživatelé aktivně využívají (facebook-profil.czech-this.com, © 2013). V následujících řádcích uvádíme několik sociálních sítí a jejich popis:

Facebook je neznámější sociální síť na světě, která v roce 2012 dosáhla hranice 1 miliardy zaregistrovaných uživatelů. Síť je určena převážně ke sdílení informací a dat v síti svých přátel nebo fanoušků. Síť Vám může přinést sdílení textových informací, fotografií, videa, může sloužit k domluvení akce, komunikace s přáteli a může sloužit jako kronika Vašeho života. Alternativou pro Facebook byla dříve i sociální síť Myspace, jehož oblíbenost mezi uživateli velmi rychle klesla. **Google+** je sociální síť, která je obdobnou formou Facebooku, ale od společnosti Google. Můžeme polemizovat o tom, zda Google převzal většinu inspirace od předchozí sociální sítě nebo můžeme uvažovat nad tím, že to byl nezbytný krok k uspokojení většiny uživatelů, kteří chtěli svůj Facebook od Googlu. Google+ umožňuje veskrze vše co umožňuje Facebook. Základna uživatelů je však na této síti v českém prostředí internetu o poznání menší a jedná se spíše o lidi z technických odvětví. Nicméně výjimky potvrzují pravidlo, tak jako vždy, a i zde naleznete tolik výjimek, že není vhodné je zanedbávat. Na **Twitter** máte 140 znaků a napište si co vás napadne. Tak by se dala shrnout druhá neznámější sociální síť na světě. To, co se může zdát na první pohled jako velké omezení skýtá ve skutečnosti geniální myšlenku. Díky malému prostoru není prostor na zbytečné informace, důležité je jádro věci. Navíc je možné přidat i jeden obrázek nebo video apod. V roce 2012 se síť Twitter počestila a je tak možné počítat s nárůstem oblíbenosti i u českých uživatelů internetu. Vhodné pro sdílení klíčových informací, pořádání rychlých jednoduchých soutěží, sledování zajímavých kanálů od zajímavých osobností a společností. Tato sociální síť s názvem **LinkedIn**, je zaměřená na kariérní a firemní sféru. Jedná se o velmi rozšířený online „životopis“ se sociálními funkcemi. Sdílení aktuální činnosti, změna zaměstnání, pořádání akce, školení, seminářů, hledání zaměstnanců, hledání zaměstnání atd. Představte si nástěnku na Vaší zdi, a že máte u sebe několik časopisů a novin. **Pinterest** Vám umožní dávat na nástěnku všechny obrázky, které Vás zaujaly například v časopisu nebo novinách. A navíc k nim přidá informaci, kde jste na tento obrázek narazili. To vše je orientováno na online sféru s další možností, a to sdílet svoji nástěnku nebo několik nástěnek s dalšími lidmi. Předposlední sociální síť je **Instagram**, což je velmi zajímavá služba, jejíž vzestup byl velmi rychlý. Oblíbenost mezi uživateli rostla natolik, až si toho všimnul samotný Facebook a Instagram odkoupil za 1 miliardu dolarů. Donedávna přitom ani nebylo možné Instagram najít na internetu pomocí prohlížeče. Jedná se totiž o službu určenou

především pro mobilní telefony. Základní princip je vyfotit cokoliv více či méně zajímavého, použít či nepoužít jeden z předpřipravených grafických filtrů a sdílet. V roce 2012 Instagram spustil i verzi přístupnou i mimo chytré telefony. Poslední sociální sítí je **Youtube**. Je to nejpoužívanější a neznámější sociální sít' pro ukládání videozáznamů na internet. Ty lze pak jednoduše umístit na web nebo sdílet dalším uživatelům pomocí jiných sociálních sítí. Mezi alternativy této sociální sítě patří například zahraniční Vimeo nebo český Stream.cz. (facebook-profilu.czech-this.com, © 2013)

Sociální sítě můžeme zařadit do několika kategorií:

Profilově založené sociální sítě: Facebook, Baidu Tieba, VKontakte, LinkedIn

Obsahově založené sociální sítě: YouTube.com, Instagram, Snapchat, Last.fm, Pinterest

Virtuální sociální sítě: Second Life, World of Warcraft, World of Tanks

Micro-blogovací sociální sítě: Twitter, Jaiku

Komunikační služby: Facebook Messenger, WhatsApp, Viber

Existuje už opravdu mnoho portálů, díky kterým můžeme uveřejnit doslova cokoliv bez minimálních omezení či pravidel. Sociální sítě se staly nepostradatelnou součástí jak fungování jednotlivců, firem i celé moderní společnosti. Dnes používá sociální sítě celkem 3,4 miliard uživatelů, což je téměř polovina celosvětové populace (sitevhrsti.cz, © 21.10.2020). Od roku 2010 se počet uživatelů na internetu zdvojnásobil a do dalších let se očekává, že přibude další jedna miliarda nových uživatelů online a většina z nich se připojí na sociální sítě.

Dále se zaměříme na nejvyužívanější sociální sítě právě v České republice v roce 2020:

Tabulka 1 nejvyužívanější sociální sítě v České republice v roce 2020

| Pořadí | Sociální sít' | Počet uživatelů/měs | Země původu |
|--------|---------------|---------------------|-------------|
| 1. | Facebook | 2 603 000 | USA |
| 2. | WhatsApp | 2 000 000 | USA |
| 3. | Youtube | 2 000 000 | USA |
| 4. | Messenger | 1 300 000 | USA |
| 5. | WeChat | 1 203 000 | Čína |

| | | | |
|-----|-----------|-----------|----------|
| 6. | Instagram | 1 082 000 | USA |
| 7. | TikTok | 800 000 | Čína |
| 8. | QQ | 694 000 | Čína |
| 9. | Weibo | 550 000 | Čína |
| 10. | Qzone | 517 000 | Čína |
| 11. | Reddit | 430 000 | USA |
| 12. | Telegram | 400 000 | Rusko |
| 13. | Snapchat | 397 000 | USA |
| 14. | Pinterest | 367 000 | USA |
| 15. | Twitter | 326 000 | USA |
| 16. | LinkedIn | 310 000 | USA |
| 17. | Viber | 260 000 | Japonsko |
| 18. | Line | 187 000 | Japonsko |
| 19. | YY | 157 000 | Čína |
| 20. | Twitch | 140 000 | USA |
| 21. | Vkontakte | 100 000 | Rusko |

(sitevhrsti.cz, © 21.10.2020)

1.2 Psychosociální aspekty využívání sociálních sítí

Závislost na internetu či sociálních sítích se dá lehce zaměnit s nadměrným užíváním virtuálního světa. Je tedy užitečné se zaměřit na nadměrné využívání sociálních sítí, které jako takové může, ale nemusí být patologické a se závislostí se kryje až ve svém extrému. V literatuře se můžeme setkat se třemi základními modely, které popisují psychosociální aspekty, které souvisí s nadměrným používáním sociálních sítí.

1.2.1 Sociálně kompenzační hypotéza

Podle sociálně kompenzační hypotézy je internet zvláště atraktivní pro sociálně úzkostné či osamělé lidi. I v populárním podání je závislost na internetu často chápána jako tendence vyhýbat se skutečným vztahům a tendence dávat přednost internetu před reálnými kamarády. Díky některým specifickým online prostředí, která umožní snadnější komunikaci zahájit i ukončit, snadněji se vyjádřit apod. mohou sociálně hendikepovaní v internetu nalézt nástroj, jak tento hendikep překonat. Nepřímo se tak vyjadřuje předpoklad, že sociálně zdatní jedinci nemají důvod se na internet v takové míře obracet. Online vztahy nejsou vnímány jako plnohodnotné. Z pravidla se uvádí výhoda ve snadném navázání kontaktů, ale nepředpokládá se, že by z online vztahu plynul například emoční závazek. Tato povrchnost vztahu, ve spojitosti s nesnadnou přenositelností z online prostředí do reálného světa, vedla řadu výzkumníků k výsledku, že sociální kompenzace je z dlouhodobého hlediska vlastně maladaptací. Interakce probíhající dominantně pouze v online prostředí, odměňují jedince zase jen online, a tak je vedou k další izolaci. Uživatel si postupem času vytvoří návyk na prostředí, kde jsou jeho potřeby naplňovány. Hypotéza sociální kompenzace byla vytvořena před více než 15 lety a zachycovala jinou situaci, než v jaké se dnes používají komunikační média. Její platnost je tak částečně omezená. Dříve to byli spíše neznámí lidé, kteří spolu komunikovali online a dnes, zvláště v případě sociálních sítí, probíhá online komunikace primárně pro potřeby udržování kontaktů, které byly vytvořeny v sociálním kruhu, tedy s rodinou, kamarády, spolužáky, kolegy apod. Teprve sekundární, méně častý účel použití, pro seznamování se s druhými lidmi. A i v tomto případě se jedná hlavně o ty, kteří jsou nám nějak fyzicky blízko a mají vztah k našim reálným sociálním vazbám. Vyšší míru používání sociálních sítí vykazují jedinci, kteří jsou extrovertně zaměřeni, ne ti, kteří jsou introverti, u kterých bychom mohli předpokládat vyšší míru vyhýbání se přímým interakcím. Poukázat můžeme právě na opačný efekt - sociálně zdatní a extrovertní jedinci s vyšším sebehodnocením dosahovali vyšší popularity v jak online, tak i v offline prostředí. Výsledky výzkumu poukazují na to, že nejvyšší počet přátel uváděli ti, kteří se zdáli nejlépe adaptováni na oboje prostředí zároveň. Motivací pro nadměrné užívání sociálních sítí, tak může být schopnost tohoto média rozšířit sociální okruhy jedince. (Blinka, 2015)

1.2.2 Zvýšená míra narcismu

Aktivní vystupování na internetu vyžaduje to, aby byli uživatelé v tomto prostředí nějak definováni. Různé aplikace mají pro tuto definici různé prostředky, jako jsou například vytvoření avatara v online hrách, či na Facebooku apod. Nutnost definovat naše virtuální já

vedla již od počátku vzniku internetu k úvahám o možnostech experimentace s identitou a o potencionálních výhodách i nevýhodách, které z toho plynou (The Beastess, 2016). V případě sociálních sítí je sebe prezentace povýšená na jeden z cílů, kdy snaha ukázat se, může být u některých jedinců jedním z nejvýznamnějších motivů, proč sociální sítě využívají. Sebe prezentace na sociálních sítích má širokou formu, a to od zobrazení profilové fotografie a osobních údajů, přes prezentování fotografií ze svého života, věcí, které má osoba ráda jako je hudba, filmy, seriály, značky apod. až po statusy co osoba zažila daný den. Sebe prezentace je motivována snahou vyvolat dobrý dojem, což znamená, že uživatelé sociálních sítí se často snaží ukázat to, co se blíží jejich ideálnímu já a tím, jak sami sebe prezentují. Řada zejména mladších uživatelů sociálních sítí vypadá, jako by byly na permanentním sňatkovém trhu, kdy se snaží vypadat více fyzicky a sociálně atraktivně (Blinka, 2015). Motivy používání sociálních sítí jsou různé, ovšem je to hlavně o udržování již existujících kontaktů, což zahrnuje jak rodinu, tak blízké, známé či kolegy ze školy a práce. Sociální sítě jsou rovněž používány pro seznamování. Celá třetina mladých uživatelů skrze sociální sítě flirtuje. Z toho pak vyplývá nutná sofistikovanost sebe prezentačních strategií, což následně může vést k podezření z obsese ze sebe sama. Z tohoto předpokladu můžeme uvažovat, zda souvisí intenzivní používání sociálních sítí s určitou mírou narcismu (Lasch, Čamek, 2016). Narcismus by se mohl charakterizovat jako nadměrné zaujetí sebou samým s nerealistickým sebekonceptem, což oboje vede ke stálé potřebě udržet svůj pozitivní obraz skrze různé sebe prezentační strategie. Užívání sociálních sítí může být tedy ideální platformou, na kterou se mohou vázat narcistní tendence. Zároveň tedy narcistní jedinci patří mezi nejaktivnější uživatele sociálních sítí. Jedinci, kteří mají vyšší míru narcismu, častěji komunikují s druhými lidmi, postují různé fotografie a příspěvky a jsou více pečliví v tom, jakou fotografii vypustí do světa. (Blinka, 2015)

1.2.3 Nízká míra svědomitosti a tendence k prokrastinaci

Dalším osobnostním rysem je nižší míra svědomitosti, tedy tendence k nedbalému přístupu k povinnostem a s nižším výkonem například v zaměstnání nebo ve škole. Nízká svědomitost byla označena nejen jako faktor závislosti, ale i vyššího času stráveného na sociálních sítích (Blinka, 2015). V této souvislosti se často v médiích hovoří o prokrastinaci jako o závislosti. Prokrastinace, znamená tendenci odkládat povinnosti, či řešit věci méně důležité a více zábavné, oproti těm důležitějším a méně zábavným. Jako taková souvisí s nižší schopností se soustředit. Prokrastinace také souvisí s narcismem. Faktorem je zřejmě nízké sebehodnocení a vyhýbání se splnění důležitých úkolů, aby se jedinec případně vyhnul

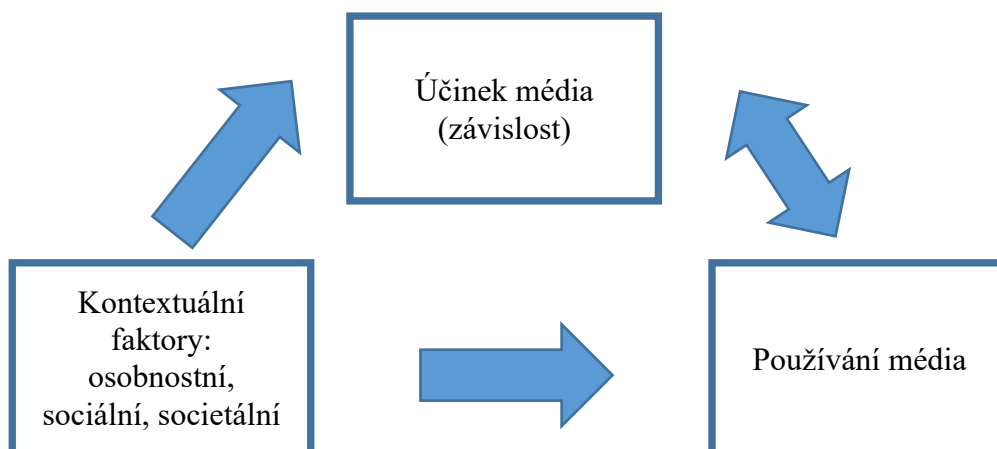
negativní zpětné vazbě. Odkládání plnění úkolů na poslední chvíli, tak může sloužit jako sebeobhajující strategie, proč není úkol splněn důsledně. Jak se tedy ukazuje, někteří jedinci mají tendenci být méně svědomití a mohou na sociálních sítích trávit více času, což může vést k problémům s neplněním důležitých úkolů. Toto může být v některých případech jedním ze symptomů závislosti, ale rozhodně se nejedná o závislost samotnou. (Ludwig, Čamek, 2013)

1.3 Související pojmy

Se sociálními médii souvisí mnoho pojmů. Některé jsou známé a často používané ovšem neustále se objevují nové, které jsou charakteristické pro moderní společnost. V následujících podkapitolách si představíme a popíšeme vybrané pojmy, které úzce souvisí jak s lidmi v dospělém, tak i adolescentním věku.

1.3.1 Netolismus

Závislostní chování na virtuálních drogách, je mimo jiné definováno jako netolismus, mezi které se například řadí počítačové hry, formy různé internetové komunikace, mobilní telefony, sociální sítě, videa, televize apod. U netolismu jsou velmi jasné znaky závislosti, jako jsou například silná touha zapnout PC bez jasného cíle, neustálá kontrola zpráv a statusů na sociálních sítích, nejasný začátek a konec užívání internetu a zanedbávání ostatních aktivit, kvůli trávení času na telefonu či počítači (Nešpor, Čamek, 2011). K používání internetu může mnohé jedince vést pocit osamění, který jsme zmiňovali v první kapitole, nebo potřeba vypnout, uvolnit se, pobavit a uniknout od různých každodenních stresů nebo úzkostí.



Obrázek 1 Kontextuální model mediálních účinků

Různé teorie nabízejí různě rozepsanou klasifikaci potřeb a motivace, ovšem důležitý je fakt, že média zpravidla nabízejí možnost uspokojení více potřeb najednou. (Blinka, 2015)

Blinka (2015) ve své knize uvádí potřeby, jejichž autorem je McQuail a jedná se o teorii užití a gratifikace:

1. Kognitivní (informovanost)
2. Afektivní (zábava, uvolnění, vzrušení)
3. Personální (identita, status, hodnoty)
4. Sociální (kontakt s ostatními, pocit sounáležitosti).

V případě nadměrného užívání internetu či přímo již vzniklé závislosti, mají tyto důvody své následky, které mohou představovat sociální izolovanost jedince nebo častější negativní psychické stavy. Následky jsou tedy dvojí, pozitivní, kdy má jedinec pocit uvolnění a nalezení komunity a negativní, kdy může docházet k prohloubení izolace a trávení času na sítích. O závislostech mluvíme obvykle v situacích, kdy jedinec není opakovaně schopen kontrolovat určitý typ jednání, jenž se vyznačuje značnou mírou kompulzivity a pokračuje v něm i přesto, že si tím prokazatelně škodí. Typicky je takovým jednáním nadměrné užívání návykové látky – ta mění chemické prostředí v těle uživatele způsobem, který je mu natolik příjemný, že může vést k opakovanému užití a u méně odolných jedinců, až k závislosti, která se manifestuje jako ztráta kontroly (Blinka, 2015). Jelikož je tato práce zaměřena na osoby dospívající a dospělé, uvedeme si zde specifika nadměrného užívání internetu právě u dospívajících a dospělých. Převážně je totiž závislost na internetu spojována právě s dospívající mládeží tedy adolescenty. Období dospívání je velmi významným obdobím v životě člověka, pro které je charakteristické hledání vlastní identity a pozice ve společnosti. Současní dospívající patří do internetové generace, pro kterou se stal pohyb v kyberprostoru běžnou každodenní součástí. A proto se internet stal místem, kde můžeme uspokojovat naše potřeby, ale zároveň je i místem, na kterém se nejsnadněji projevují patologické jevy. Online aktivity, které jsou v tomto věku spojovány se závislostí, jsou převážně časté chatování, sledování videí a sociálních sítí a hraní online her (Šmahel, 2011). Oblasti prevence se mnoho textů nevěnuje, ale léčba závislosti a nadměrného užívání internetu, již začala přitahovat pozornost odborné veřejnosti. Mezi cílové skupiny preventivních intervencí patří děti a dospívající, studenti VŠ, rodiče a další blízké osoby, zaměstnanci s pravidelným přístupem k internetu. Mimo tyto skupiny bychom dále mohli zařadit například i

nezaměstnané a matky na mateřské či rodičovské dovolené. Vytvoření intervence pro všechny tyto skupiny může být v budoucnu velmi náročné. Ovšem vytvoření a rozvoj specifických dovedností, které mohou sloužit jako prevence, by mělo být přínosné pro osoby, které jsou potencionálně ohroženy závislostí na internetu. Lze je rozdělit do čtyř základních oblastí:

Dovednosti spojené s užíváním internetu, které podpoří nebo naučí uživatele kontrolovanému používání internetu nebo dokonce úplné abstinenci.

Dovednosti spojené se zvládáním stresu a emocí, zejména rozvinutí strategií, jak zvládat stres, který mohou zažívat, dále pracovat a rozeznávat své emoce a konstruktivně je ventilovat, podpora pozitivních osobnostních rysů.

Dovednosti spojené s interpersonálními situacemi, kam lze zařadit zvýšení citlivosti a porozumění vůči druhým lidem a jejich chování, naučit se rozpoznávat chování u druhých a přijmout kritiku nebo pochvalu.

Dovednosti spojené s denním režimem a využíváním volného času, do této kategorie patří podpora a dodržování školní docházky, plánování a účast na volnočasových aktivitách.

Netolismus je řazen do kategorie nelátkových/behaviorálních závislostí, které mají s látkovými závislostmi podobné charakteristiky, které se týkají mimo jiné i klinického průběhu, a proto se v rámci terapie behaviorálních závislostí využívají podobné postupy jako v rámci léčby látkových závislostí. (Blinka, 2015)

1.3.2 Phishing

V českém překladu je možné vyložit tento termín jako „rybaření“. Jde o podvodnou techniku, která je založena na získávání údajů, jimiž mohou být hesla, kreditní karty nebo jiné údaje. Většinou je tato metoda využívána v elektronické komunikaci, kde se pod nějakou záminkou, snaží získat z uživatelů citlivé údaje a to právě přes sociální sítě. K dosažení tohoto cíle jsou využívány metody zasílání různých zpráv, ve kterých se snaží pod cizí identitou nebo autoritou zmanipulovat uživatele ke konkrétní akci. Tou může být například zadání osobních údajů do falešných stránek, které vypadají jako originální. Většinou se jedná o vyplnění informací o kreditní kartě, hesel apod. což umožní útočnickovi ovládnout účet nebo ukrást peníze. Způsoby, které phishing využívá je nespočet. Metody sociálního inženýrství, které mají prvky manipulace a oběť nepřichází fyzicky do kontaktu s útočником, je pro mnohé podvodníky doslova rájem. Pokud podvod z nějakého důvodu

nedopadne, poučí se z chyby a zdokonalí ho. Mnohdy je velice těžké i pro odborníky poznat fiktivní stránku od té originální. Dříve byl jedním z hlavních znaků, jak rozpoznat podvod, užití lámané češtiny, dnes je podobných případů sice stále dost, ale úspěšní podvodníci umí využívat dobrou jazykovou úpravu. Takovým podvodníkům se můžeme bránit, kromě technického zabezpečení, i všímavostí a dodržováním bezpečnostních pravidel. Informovanost o tomto jevu je dostatečná, ale i přesto stále existují lidé, kteří si i po přečtení varovného článku na internetu musí vyzkoušet podvodnou stránku. (Kožíšek, Písecký, 2016)

1.3.3 Sexting

Popularita sextingu je spojena s masovým využíváním moderních informačních technologií a to nejen dospělými, ale také dětmi. Sextingem se rozumí zasilání textových zpráv, fotografií nebo videí se sexuálním obsahem. Tato aktivita má dvě úrovně. První z nich je výměna podobných typů zpráv s vlastním partnerem nebo s neznámými osobami. Obojí může být rizikové, obzvláště v druhém případě. Samozřejmě se objevují i situace, kdy po rozchodu jsou partnerem materiály zveřejněny. Sexting je považován za jedno z nejrizikovějších chování, jehož důsledky mohou být fatální. V některých případech je na oběť uvalen takový nátlak, který může skončit dehonestací, sebepoškozováním nebo dokonce sebevraždou. Pokud osoba odešle citlivý obsah, okamžitě nad ním ztrácí kontrolu a následně se takové materiály mohou objevit kdykoliv a kdekoliv na sociálních sítích. Ve většině případů je sexting spojen s dalšími rizikovými jevy, jako je vydírání. Během pár hodin mohou být například fotografie sdíleny virálně na několika stránkách s tisíci uživateli, kteří je uvidí. (Kožíšek, Písecký, 2016)

1.4 Sociální sítě ve vzdělávání

Internet už patří v dnešní době, která se neustále rozvíjí a posouvá kupředu, ke každodennímu pracovnímu nasazení. Je jen málo lidí, kteří v běžném životě internet nevyužijí, a tak se stal tento nástroj neodmyslitelným pomocníkem. Díky němu jsme schopni ve velmi krátkém časovém úseku získat mnoho informací, avšak pro nezkušeného nebo začátečníka, může být velice obtížné se v tomto systému orientovat. Tohle může být jeden z mnoha důvodů, proč by měla být jeho výuka zařazena do vyučování. Mimo jiné se zařazením internetu do škol zabývá i Bořivoj Brdička (2013). Důležitým zřetelem pro správné využití internetu je to, jak je uspořádán jeho provoz uvnitř školy. V naprosté většině případů existuje ve škole vnitřní lokální počítačová síť, k níž je internet připojen tak, aby k němu byl přístup z každého počítače. Za ideální lze považovat stav, kdy každý učitel i

student, má možnost na počítači pracovat vždy, když je to k plnění jeho úkolů třeba. Proto je nezbytné, aby ti učitelé, kteří chtějí technologie využívat, měli počítač k dispozici na svém stole. Jak uvádí Brdička (2013), k integraci technologií do běžné výuky je nezbytně nutné vybavit počítačem každou učebnu. Toto je cíl, k němuž současný vývoj vybavování škol technologiemi jednoznačně směřuje. Ovšem praxe mnohdy vypadá jinak, než pouhé pojetí o tom, jak by se měl internet ve vyučování správně využívat. Internet není jen plný informací, ale i řadou jiných stránek a aplikací či portálů, sloužící pro komunikaci, nakupování nebo zábavu. Není jednoduché žáky ani studenty udržet pouze na portálech předem určené pouze ke vzdělávání. Toto riziko se značně liší v závislosti na použitých výukových metodách. Stejný problém jako ve škole se objevuje i při výchově v domácnosti. Je zapotřebí vést dítě k vlastní zodpovědnosti za své činy (Brdička, 2013).

Jak tvrdí Richardson (2021) na svém webu: „Při používání sociálních médií jste schopni naučit studenta mít pozitivní vztah k technologii. Jak používat, jak nepoužívat sociální média a jak zůstat v bezpečí online. Vzdělávání mladých lidí, jak správně používat tyto platformy a internet je klíčem k tomu, aby se zabránilo tomu, že dětem bude chybět v budoucnu znalost užívání a ochrana. Tímto způsobem může být vytvořena bezpečnější kultura online, protože nezmizí, ale jejich vzdělávání je cestou vpřed! Ve skutečnosti máte obrovskou příležitost ovlivňovat dobro, a to musí být klíčovou výhodou sociálních médií ve škole.“¹

Sociální sítě plní několik funkcí. Některé z nich jsou pozitivní, jiné naopak ukazují negativní stránku tohoto tématu:

- **Informativní** – z hlediska této funkce chápeme sociální sítě jako nositele informací.
- **Hodnotová** – informace přenášené sociálními sítěmi reprezentují vždy určitou duchovní hodnotu.
- **Vzdělávací** – nutí člověka k zamyšlení a fiktivní spoluúčasti na řešení prezentovaných sociálních a etických problémů, ale také tím, že mu objevují a otevírají nové dimenze vnímání okolního světa.

¹ In using social media you are able to teach the student to have a positive attitude towards technology. How to use, how not to use Social Media and how to stay safe online. Educating young people how to use these platforms and the internet properly is the key to preventing children miss using and protecting them in the future. Doing this will create a safer culture online because it's not going away but educating them is the way forward! You actually have a huge opportunity to influence for good and that has to be a key benefits of social media in school. (schudio.com © Schudio Ltd 2021)

- **Komunikativní** – spočívá v jejich schopnosti uskutečňovat spojení mezi uživateli
- **Socializační** – díky této funkci se ze sociálních sítí stávají i zprostředkovatelé životních zkušeností, názorů, postojů, pocitů a ideálů jednotlivců, kteří vyjadřují své osobní, svérázné i životní zkušenosti a názory své sociální skupiny a své generace.
- **Manipulativní** – svou pozitivní funkci projevují především v tom, že svým působením společnost aktivizují a nebyvalou měrou zpřístupňují komukoli a kdykoli všechny hodnoty. Na druhou stranu je zde velké riziko hrubé a rafinované manipulace, např. prostřednictvím reklamy.
- **Asociativně desolitární** – schopnost usnadnit kontakt se světem, se společenským děním. Se vzrůstající hustotou obyvatelstva ve velkých městech paradoxně ubývá smysluplných a funkčních společenských styků, navázané kontakty jsou mělké a povrchní, protože lidé žijící v postmoderní společnosti ztrácejí pocit sounáležitosti a pospolitosti.
- **Relaxační** – jako nástroj rehabilitace a relaxace, zbavování psychického napětí, který umožňuje uvolnění.
- **Defrustrační** – sociální sítě mohou zbavit člověka špatné nálady a deprese jako důsledku neúspěchu či zklamání a zklidnit ho.
- **Zábavná** – uspokojuje naši potřebu prožít radost ze hry, bavit se a přijímat různé podněty. (Galášová, 2012)

Na internetu se skrývá spousta nežádaného obsahu, jak už pro děti tak mnohdy i pro dospělé. Studenti tak mohou často narazit na obsah, který strhne jejich pozornost a studium či sebevzdělávání jde náhle stranou. I když by všichni adolescenti a dospělí, kterých se týká tato práce, měli vědět a znát tzv. nepsaná pravidla internetu, není na škodu uvést informace od autorů, které uvádějí Eckertová, Dočekal (2013, s. 27):

„Na internetu naleznete různá doporučení, soupisy pravidel a rad pro děti a mládež, jak se správně chovat v online prostředí. Ta nejdůležitější se zpravidla opakují.“

- Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kdo se skrývá za monitorem.
- Neposílej nikomu, koho neznáš, svou fotografii a už vůbec ne intimní.
- Udržuj hesla k e-mailu i jinam v tajnosti, nesděluj je ani blízkému kamarádovi.

- Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily a vzkazy.
- Nedomlouvej si schůzku na internetu, aniž bys o tom řekl někomu jinému.
- Pokud naraziš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
- Svěř se dospělému, pokud tě stránky uvedou do rozpaků nebo vyděsí.
- Nedej šanci virům, neotvírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
- Nevěř každé informaci, kterou na internetu získáš.
- Když se s někým nechceš bavit, nebav se.

Dalším podstatným tématem je samotné digitální čtení, které patří mezi nejméně prozkoumané oblasti psychologických či kognitivních procesů v digitálním prostředí. Jakob Nielsen v roce 1997 publikoval výzkum, ve kterém porovnával čtenáře na počítači a ty „papírové“. Je ovšem potřeba zmínit, že tento výzkum probíhal v době nekvalitních CTR obrazovek a tedy před nástupem smartphonů, tabletů apod. Výsledek byl takový, že digitální čtenář text spíše skenuje a běžný ho čte pomaleji, ale pečlivěji. Další studie University of Houston na příkladu novinových článků uvádí, že si lidé pamatují 3,35 zprávy pokud čtou v online prostředí, zatímco ti, co četli na papíře, si v průměru pamatují 4,24 zpráv. Výsledky tedy ukazují, že pro čtenáře je snazší si zapamatovat informace právě z tištěných verzí. Ve čtení v online prostoru ovšem můžeme najít další úskalí jako je vyšší únava zraku, dále vyšší míra stresu a možné rozptylování, jelikož jsou studenti online, mohou být vyrušováni příchozími zprávami a různými upozorněními, které automaticky vyskakuje na všech obrazovkách. Všechny tyto negativa můžeme snadno vyřešit ať už různými systémy pro spektrální posun, nastavením velikosti a barvy písma a také možností vypnutí notifikací. (Černý, Shale, 2018)

1.4.1 Kybergogika

Jedním z přístupů jak se věnovat tématu pedagogické psychologie v oblasti edukačního procesu je kybergogika, která propojuje emoční, sociální a kognitivní determinanty vzdělávání. V současnosti kybergogika pracuje se skutečností, že vzdělávání probíhá v online prostředí a to s sebou může přinášet různá specifika a nové faktory, ale především to vede k tomu, že stará témata musíme promýšlet novým způsobem. Pokud navrhujeme online vzdělávací prostředí, měli bychom uvažovat o třech základních oblastech, které jej budou determinovat – faktory emoční, kognitivní a sociální. Emoční faktory se mohou

nadále dělit do třech základních oblastí. První z nich jsou emoce, které souvisí se sociálními faktory, tedy jak být součástí společnosti, jak v ní komunikovat a pracovat. Druhá oblast, se týká sebereflexe a vlastní zodpovědnosti ve vzdělávání. Učení bude mít podobu spojenou se schopností člověka se samostatně učit, vzdělávat, stanovovat cíle a reflektovat svou vlastní situaci. V neposlední řadě je oblast motivace. Měla by tomu odpovídat celková atmosféra kurzu, tedy by měla být spíše podněcující, stimulující, tvořivá, optimistická, ale přitom dávající jasnou a srozumitelnou zpětnou vazbu bez zastrašování. Poslední oblastí jsou kognitivní faktory. Způsoby učení by měly odrážet to, jak člověk myslí a jak je schopný pracovat s představivostí, pamětí, vnímáním (Černý, Shale, 2018). Jelikož je kybergogika jedním z novějších termínů jak přistupovat k vyučování a zároveň zapadá do aktuální pandemické situace, měla by být více využívána v rámci online vzdělávání a pomoci tak vyučujícím i studentům se lépe adaptovat.

2 KOMUNIKACE V ADOLESCENCI

Tyto kapitoly pojednávají o adolescenci, jelikož empirická část naší práce je zaměřena právě na vysokoškolské studenty, kteří do této skupiny spadají. Je nutné si tedy přiblížit a vystihnout, jakými zvláštnostmi se vyznačuje jedinec v této vývojové etapě a kvůli účelům této práce se zaměříme i na období dospělosti. V jednotlivých subkapitolách nadále vymezujeme období adolescence až období dospělosti, online komunikace a vztahy.

Vysokoškolští studenti zasahují do obou období života, a to jak do adolescence, tak do období dospělosti. Na tyto období jsou kladeny různé nároky a jedním z hlavních znaků je rozhodování sám za sebe a brání zodpovědnosti za své rozhodnutí. Další podstatné body si uvedeme v následujících podkapitolách.

2.1 Období adolescence až dospělosti

„Adolescence je období vývoje člověka mezi pubertou a dospělostí. Toto období se vyznačuje tvorbou vlastní identity a hledání odpovědi na otázku „Kdo jsem?“. Na konci tohoto období, a tedy i jeho výsledkem, by měl být vyzrálý dospělý jedinec se svým vlastním názorem a pohledem na svět a také i zdravě vyvinutým sebepojetím. Adolescence trvá přibližně od 15 do 20 let.“ (Vágnerová, Walterová, Mareš, 2000, s.53). Termín adolescence je odvozen z latinského slovesa *adolescere* (dorůstat, dospívat, mohutnět). Jako termín, který označuje určité období života člověka, byl poprvé použit v 15. století. Adolescence je dospívání i mládí současně, ale odlišuje se od ostatních životních etap a současně je vnitřně diferenciována. Všeobecně lze toto období rozdělit do tří fází na časnou, střední a pozdní adolescenci, která nejvíce spadá do naší bakalářské práce. Pozdní adolescence je považována od 17 - 20 let, popřípadě i mnohem déle. Ovšem trvalou charakteristikou zůstává, že je považována za most mezi dětstvím a dospělostí (Macek, Čamek, 2003). V dnešní době řeší adolescenti přestup na vysokou školu či nástup do zaměstnání, my se ovšem zaměříme pouze na ty jedince, kteří úspěšně začali studovat na vysoké škole. O pár generací dříve adolescenti již v tomto věku řešili stěhování od rodičů nebo právě začínali s pracovní kariérou, oproti tomu v dnešní době se těmto lidem otevírá mnoho možností, ať už studium v zahraničí, cestování, stěhování od rodičů, pracovní příležitosti apod. Nyní ovšem narůstají nároky a očekávání, které si dospívající uvědomují. Rozvoj moderních společností vytvořil pro adolescenty nelehký úkol jak porozumět tomu, co se má v jejich individuálním vývoji stát a jak to úspěšně zvládnout.

Na vývoj jedince a budoucí život může mít značný vliv výchovný styl, v jakém jedinec vyrůstal. Nyní si vysvětlíme tři základní typy:

Autoritativní – rodič zde představuje autoritu, která přikazuje a musí se poslouchat. Hodně často trestá a spíše nerespektuje přání a potřeby svých dětí, tím pádem téměř neposkytuje žádnou samostatnost. Tato výchova pak vede k poslušnému, až patetickému dítěti, nebo naopak k bouřlivému, které má problém s autoritou jiných.

Liberální – tento výchovný styl je pravým opakem autoritativního. Zde klade rodič požadavky jen zřídka a nekontroluje jejich splnění. Chová se pateticky k výchově. Dítě takto vychované mívá nízký výkon, nepozornost a nezodpovědnost k plnění úkolů.

Demokratický – zde výchova probíhá pomocí diskuzí a domluvy. Rodič je chápavý, má porozumění a působí příkladem, ne tresty. Děti pak mají v rodiči důvěru a učí se spolupráci s lidmi. (Krátká, Písecký, 2011)

Adolescence je nejen důležitým obdobím v životě jedince, ale má i společenskou hodnotu. Je to období značných změn, které podle většiny autorů můžeme klasifikovat na biologické, kognitivní, emocionální a psychosociální. Jsou ovšem vzájemně provázány a je potřeba tyto vývojové charakteristiky adolescentů neustále aktualizovat a specifikovat. Mezi biologické změny patří převážně změny hormonální. Hladina hormonů se začne zvyšovat a zjevné sekundární pohlavní znaky se začínají projevovat později. Charakteristický je převážně zrychlený růst, jak výškový, tak i váhový. Stejně důležité jako vlastní biologické a fyzické změny je, jak jsou tyto změny vnímány a hodnoceny jejich nositeli a také jejich okolím. Klíčovou roli má předpokládané hodnocení od osob, které dospívající považuje za důležité. Také instituce, média, kultura, průmysl, umění apod. se zabývají pubertou jako fenoménem a zpětně se stávají obsahem reflexe a sebereflexe adolescentů. V tomto smyslu má puberta svoje psychologické a sociální efekty. Kognitivní změny v adolescenci můžeme charakterizovat jako období utváření formálních operací. Zakládá se nutná výbava abstraktního myšlení, schopnost představit si reálně neexistující a operování s abstraktními pojmy, kombinační schopnosti a hledání alternativních řešení problémů. Schopnost reflektovat sebe i subjekt vlastního myšlení vedou i k zvýšenému egocentrismu. Adolescenti myšlenkově experimentují s jednotlivými pojmy z oblasti fyzikálního světa a berou v úvahu všechny možné kombinace. Mění se i charakteristiky paměti a to jak krátkodobé, tak i dlouhodobé. S přibývajícím věkem a životními zkušenostmi se přirozeně zvyšuje i kvantita informací, které jsou uloženy v dlouhodobé paměti. V průběhu adolescence se také rozšiřují emocionální odezvy na jednotlivé podněty. Přibývá citů a narůstají druhy emocí. Souvisí to

s hormonálními změnami, se zvýšenou mírou sebereflexe a egocentričnosti a s vysokou potřebou sebehodnocení. Ne vždy je však průběh puberty emocionálně bouřlivý a dramatický, a je nutno vzít v úvahu individuální rozdíly, které téměř vždy převládají nad věkovými. Svůj význam také mají kulturní a sociální faktory a také způsob a styl výchovy, což jsme zmiňovali výše. Změny v kognitivních procesech, nový způsob myšlení a uvedené emocionální charakteristiky vedou i k novým hodnotícím soudům a tím i ke změně postojů a vztahů a to jak k sobě samému tak i k ostatním lidem a ke společnosti vůbec. V adolescenci má zvláštní význam oddělovat vrstevnické vztahy od specifitějších přátelských a partnerských vztahů. S počátkem dospívání se jejich důležitost výrazně zvyšuje. Vrstevnický vztah je unikátní a těžce zastupitelný typ vztahu, jelikož umožňuje vzájemné poskytování názorů, pocitů a vzorců chování. (Macek, Čamek, 2003)

Dospělost je obvykle popisována charakteristikami, kdy jedinec koná nějakou produktivní práci, jejíž smysl chápe, a která jej činí existenčně soběstačným, nebo se soustavně připravuje na budoucí povolání. Podává dobrý pracovní výkon bez zbytečných absencí. Samostatně hospodařící, opatřuje a udržuje své věci. Je schopen spolupracovat bez zbytečných konfliktů, přijímat i poskytovat radu a pomoc, podřizovat se vedení, výrazně ubylo ostrých konfliktů s rodiči a sourozenci, snaží se vyhledávat konsenzus. S nadřizenými v práci nebo při studiu vyřizuje své věci samostatně bez zbytečného rozruchu, submisivity či zdůrazňování své nezávislosti. Má realistické plány, které odpovídají jeho zájmu a sklonům. Bydlí sám a není-li to možné, pak má v bytě rodičů ohraničené teritorium, o které se samozřejmě stará sám a udržuje toto místo v přiměřeném pořádku. Volný čas je schopen trávit sám. Má jednoho nebo více blízkých přátel, kteří stojí o jeho společnost. Rodiče má rád váží si jich, ale má na ně málo času. Je schopen se stýkat s příslušníky opačného pohlaví bez přílišných zábran a strachu. Dospělý jedinec schopen poskytovat i přijímat lásku a něhu. Cílevědomě rozšiřuje svou orientaci v prostředí, ve kterém žije a pracuje a aktivně se zajímá a pečuje o blaho rodiny, přátel i širšího společenství. V dospělosti se začínají objevovat i fyziologické změny. Jde o to, že v období zralého věku se zmenšují hormonální rozdíly mezi muži a ženami. To má důsledky, jak vizuálně rychle odhalitelné, tak citové. Některé typy mužů se tak stávají méně výbojnějšími a laskavými, naopak u některých typů žen se začnou objevovat mužské povahové rysy. Jsou průbojnější, ráznější a mohou přebírat dominantní roli v manželském páru. (Farková, Shale, 2009)

2.2 Online komunikace a vztahy

Prostřednictvím sociálních sítí vzniká spousta nových vztahů, ať už přátelských, pracovních, tak i partnerských. Komunikaci na sociální síti uživatel zahajuje tím, že se přihlásí do dané sítě a vytvoří spojení mezi sebou a jiným uživatelem. Díky přidání dalších uživatelů do seznamu kontaktů vzniká jakýsi seznam uživatelů, kteří jsou nejčastěji nazýváni jako „přátelé“, se kterými uživatel chce komunikovat a komunikuje. Možnosti komunikace se vždy liší podle dané sítě a jejich parametrů. „Práce s digitální či online identitou je důležitá a patří mezi kompetence, kterými by měl být vybavený každý, kdo se pohybuje v kyberprostoru. Jestliže se říká, že soukromí neexistuje, pak jde o část pravdy, těsně související s tím, že téměř nepřetržitě vytváříme na internetu svoji digitální stopu. Pohyb na různých sociálních sítích či blozích, je přitom něčím zcela přirozeným a dohromady spoluutváří digitální identitu“ (Černý, Shale, 2018, s. 48). Využívání internetu adolescenty má vliv na jejich identitu, socializaci a sexualitu. Internet je prostředím, které nám umožňuje experimentovat s identitou. Pro dospívající může být velmi atraktivní možnost experimentace a vystavování identity. Mezi aplikace, kde mohou jak dospělí, tak adolescenti experimentovat se svou vlastní identitou, patří právě sociální sítě a komunikace skrze ně, nebo skrze online hry, kde je ve většině případů chat také umožněn. V těchto sítích je možno si vytvořit jakéhokoliv avatara a vystupovat jako úplně někdo jiný, což ve většině případů má za následek dá se říct, vžití se uživatele do vytvořené postavy a jejich zásluhy a činy připisovat sobě a ne svému avataru, který je předem naprogramován. Problém nastává v momentu, kdy osoba s nízkým sebevědomím si díky této komunitě na internetu zvedá své sebehodnocení a tak jí hrozí vyšší riziko uvíznutí v tomto virtuálním prostředí. Dalším z hlavních vývojových úkolů a potřeb tohoto období je socializace, která umožňuje navázání vztahů s vrstevníky či potencionálními partnery. Podle výzkumů, bylo zřejmé, že osobám s nadměrným užíváním a komunikací na internetu tato dovednost chybí a mají problém s osamělostí a s vytvářením kvalitních mezilidských vztahů, ve kterých je komunikace základem. Nedostatky v sociálních dovednostech může být i příčinou a značným úskalím a komplikací při navazování i partnerských vztahů. Sexualita je v tomto období také velmi důležitá. Online prostředí se stalo prostorem, kde mohou uživatelé se svou sexualitou experimentovat a to právě prostřednictvím online komunikace a navazování vztahů přes internet a spadá sem i navštěvování stránek s pornografickým obsahem, které má v tomto období i informační účel. K těmto účelům je často využívána i sexuální komunikace mezi hráči online her a sdílení nebo výměna souborů se sexuálním podtextem. Díky virtuálnímu

prostředí může uživatel zůstat anonymní, vše je pro něj dostupné a přítomné (Blinka, 2015). K tomuto tématu bychom dále chtěli zmínit i komunikaci sociálních pracovníků skrze sociální sítě. Jelikož je toto odvětví stále opomíjeno, i když je ho v poslední době potřeba čím dál více, je vhodné sdílet aktuality a potřebné informace na sociálních platformách, na kterých se orientuje stále více lidí a díky tomu dát všeobecné povědomí o sociálních oborech a jejich práci. Sociální práci definujeme jako odbornou disciplínu, která se profesionálním způsobem, s použitím speciálních pracovních metod, zaměřuje na řešení problému jednotlivce, rodin či celých skupin klientů. Základem sociální práce jsou principy lidských práv, sociální spravedlnosti a občanské společnosti. Tato definice zdůrazňuje profesionální základ sociální práce na rozdíl od různých charitativních institucí a činností. Jinak řečeno, sociální práce je profesionální činnost, jejímž cílem je pomoci potřebným osobám, rodinám nebo skupinám obyvatel v uspokojování základních potřeb, k dosažení odpovídajícího stupně socializace umožňujícího jejich osobní rozvoj. Nové, modernější, interaktivní pojetí sociální práce nestaví sociálního pracovníka do pozice nezúčastněného katalyzátoru. Interaktivní přístup znamená, že pracovník vstupuje s osobností klienta do přímé interakce. Již zmíněný přístup v takovém bipolárním vztahu znamená oboustranný vliv. Tento přístup se dnes prosazuje u všech pomáhajících profesí. Není pochyby o tom, že základním a rozhodujícím článkem sociální práce je rozhovor, tedy komunikace s klientem a to jak s jednotlivcem, tak se skupinou klientů nebo v rámci komunity. Podle toho rozeznáváme individuální metodu práce, skupinovou metodu práce a práci komunitní (Kutnohorská, Cichá, Goldmann, 2011).

Spousta osob s problémy, se kterými jim sociální pracovník dokáže pomoci, neví, kde tyto informace hledat a kde se na někoho obrátit. Povědomí o sociálních sítích by mohlo díky vlivu veřejnosti stoupnout.

3 BEZPEČNOST NA INTERNETU

Internet denně ovlivňuje miliony životů, jelikož patří k jednomu z nejvyužívanějších medií současné doby. Internet jako takový je bezpečný, nebezpeční jsou na něm jen lidé. Někteří lidé zastávají názor, že internet je věc virtuální a stačí ho pro vyřešení problému pouze vypnout. To bohužel není úplná pravda. Internet je velice provázaný se skutečným světem, takže jeho omezení nám může problémy spíše přidělat. Při nalezení nevhodného obsahu na internetu se nemůže nic zkazit, pokud se lidé řídí určitými radami. Pokud na internetu nalezneme obsah nebo jednání, které překračuje rámec slušného chování, zákonů a kodexů, do kterých se řadí, jak už jsme zmiňovali v předchozích kapitolách netolismus, sexting nebo phishing, vždy můžeme kontaktovat správce služby. Není dobré samotnou situaci řešit sami a pro své tvrzení je dobré mít uschované důkazy, nejlépe záznamy komunikace (Kožíšek, Písecký, 2016). Na sociálních sítích má rozhodně velkou roli bezpečnost. Tomuto tématu se věnuje spousta autorů, kteří apelují převážně na vytváření falešných účtů na Facebooku. Přímo na stránkách celosvětově oblíbené sociální sítě facebook můžeme nalézt firemní filozofii bezpečnosti: Pamatujte, hlášení jsou důvěrná. Facebook poskytuje také nástroje pro ochranu soukromí, možnosti odebrání uživatelů ze seznamu přátel či zablokování uživatelů a nástroje, které vám pomohou ochránit informace jak na Facebooku, tak i mimo něj. Zůstat v bezpečí na internetu se v mnoha ohledech podobá postupům, které používáme pro zachování bezpečnosti i v běžném životě. Bez ohledu na to, zda jdete po ulici nebo komunikujete se svými přáteli na Facebooku, je třeba mít neustále na paměti několik důležitých bezpečnostních opatření. Dále poskytují nástroje, které vám pomohou zůstat v bezpečí v době, kdy používáte Facebook. Naleznete zde také další zdroje, které vám pomohou zůstat v bezpečí kdykoli jste na internetu a bez ohledu na to, jak jej používáte:

- **Ochrana účtu** - Pravidelná změna hesla, abyste byli v bezpečí online. Pokud si myslíte, že váš účet byl ohrožen nebo někdo jiný k němu má přístup, obnovte heslo. Doporučují také přečíst si informace o vytvoření silného hesla.
- **Nastavte, kdo může zobrazit vaše informace** - Prostřednictvím nastavení soukromí můžete určit uživatele, kteří mohou zobrazit vaše příspěvky a váš profil. Můžete také nastavit soukromí pro konkrétní zprávu nebo příspěvek a stanovit množství informací, které sdílíte s aplikacemi (například hrami či kvízy).
- **Odebrání uživatele ze seznamu přátel** - Spojení s přítelem, s nímž již nadále nechcete sdílet obsah, můžete odebrat.

- **Blokování uživatele** - Pokud vás někdo obtěžuje nebo jednoduše nechcete být pro některé uživatele na Facebooku viditelní, můžete je ve svém profilu zablokovat. Jestliže nějakého uživatele zablokujete, přerušíte s ním veškeré vazby (propojení přátel, podrobnosti o přátelích atd.). Nebudete si moci navzájem prohlížet své profily či jeden druhého zobrazit ve výsledcích hledání.
- **Nahlášení hanlivého nebo urážlivého obsahu** - Nejúčinnějším způsobem nahlášení zneužití je přímo z místa, kde se na Facebooku daný obsah nachází, a to pomocí odkazu „Nahlásit“ u příspěvku, v profilu nebo na stránce. Pokud obdržíte obtěžující zprávu od některého ze svých přátel na Facebooku, můžete kliknout na odkaz „Nahlásit“ vedle jména odesílatele příslušné zprávy a odebrat daného odesílatele ze seznamu svých přátel. Nahlášení zprávy jako obtěžující automaticky přidá tuto osobu do vašeho seznamu blokovanych osob. Můžete také kliknout na odkaz „Nahlásit/blokovat tuto osobu“, který je zobrazen v dolní části profilu každého uživatele. Hlášení jsou důvěrná. Uživatelé, které nahlásíte, se o tom, že byli nahlášení, nedozví.
- **Sociální hlášení** - Sociální hlášení je funkce nástroje pro hlášení, která nám pomáhá řešit problémy s příspěvky, profily a dalším obsahem na webu. Nahlásíte-li obsah, který se vám nelíbí, ale který neporušuje Podmínky používání služby Facebook, usnadníme vám komunikaci s uživatelem, jež daný obsah zveřejnil. Pokud například nahlásíte fotku, na které se nacházíte, můžete snadno uživateli, jež ji zveřejnil, odeslat zprávu, a dát mu tak vědět, že máte proti této fotce námítky. Ve většině případů uživatelé takovou fotku na požádání odeberou. V případě šikany nebo obtěžování, kdy vám přímý kontakt s danou osobou není příjemný, můžete pomocí funkce sociálního hlášení získat pomoc od rodičů, učitelů nebo důvěryhodného přítele. O konkrétní obsah a popis situace se můžete podělit s někým, komu důvěřujete. Také máte k dispozici možnost zablokovat uživatele, který zveřejnil obsah, a nahlásit jej službě Facebook.
- **Rozšířené funkce zabezpečení** - Pomocí vzdáleného odhlášení zavřete všechny relace Facebooku, které jste mohli ponechat aktivní v počítači nebo zařízení, například v kavárně nebo u přítele. Pokud se k Facebooku často připojujete z nezabezpečených veřejných sítí, například na letišti nebo v kavárně, zvažte zapnutí funkce bezpečného procházení služby, neboli použití protokolu HTTPS. Toto

volitelné nastavení šifruje informace, které odesíláte a přijímáte. Bezpečnější použití počítačů ve školách, knihovnách a dalších veřejných místech také usnadňují jednorázová hesla, zaslaná pomocí SMS zprávy.

- **Bezpečnost teenagerů** - „Jediní uživatelé, kteří mohou zobrazit to, co teenageři na Facebooku zveřejňují, jsou jejich přátelé, přátelé přátel a uživatelé sítí, do nichž teenageři patří (například spolužáci ze školy, kterou navštěvují). Pro teenagery (uživatele ve věku od 13 do 17 let) máme k dispozici rozšířená nastavení ochrany a zabezpečení, která zajišťují, že se jejich profily a příspěvky nezobrazují ve výsledcích veřejného hledání. Obdobně platí, že pokud teenager sdílí svoji polohu prostřednictvím aplikace Místa, mohou jeho umístění zobrazit pouze jeho přátelé na Facebooku.“ (facebook.com, © 2021)

Díky těmto zabezpečím je pohyb v online prostředí bezpečnější a uživatelé mají možnost se bránit a chránit proti útočníkům, kterých je na internetu nespočet.

3.1 Kyberprostor

Chceme-li se věnovat problematice kybernetické bezpečnosti, kybernetických útoků, incidentů nebo ochraně digitálních dat, je důležité si vymezit prostor, ve kterém se tyto útoky odehrávají. Poprvé slovo kyberprostor použil v roce 1982 William Gibson. Definice kyberprostoru je uváděna jako fiktivní prostředí, ve kterém dochází ke komunikaci skrze počítačové sítě. Je to prostor, který je tvořen informačními a komunikačními technologiemi a vytváří celosvětovou globální síť, tedy virtuální realitu, nemající konec ani začátek. Tato virtuální realita je však zcela závislá na materiální podstatě, tedy na technologiích nacházejících se ve světě reálném. Kyberprostor je také možné definovat podle dostupnosti a dohledatelnosti dat pro běžného uživatele. Může se dělit na data dostupná pomocí internetu (Surface Web), na data dostupná pouze v rámci konkrétních sítí a zařízení (Deep Web) a data záměrně skrytá a dostupná s využitím speciálních nástrojů (Dark Web). (Kolouch, Bašta, 2019)

3.1.1 Dark Web

Dark Web představuje tajemné nelegální místo v hloubi internetu, na němž si můžete nakoupit drogy, sledovat dětskou pornografii nebo zaplatit nájemního vraha. Dříve byl Dark Web velmi špatně dohledatelný a nedostal se na něj každý, ovšem nyní díky jeho rozmachu je dostupný všem. Není to ovšem web, na kterém se nachází pouze nelegální věci, ale také

je zdrojem informací pro novináře nebo pro lidi s tuhými režimy, aby se mohli aktivně bránit. Představuje tedy podzemí internetu, které lze využít jak legálně, tak i nelegálně. Na Dark Web se můžeme zaměřit v souladu s aktuální situací a to v době koronaviru. Nejprve jsme mohli sledovat a to převážně v novinových člancích, že kvůli koronaviru lidem docházejí drogy. Tento stav se projevil i na Dark Webu. Pandemie má za následek spíše spoustu negativních situací, ale oproti tomu na Dark Webu od Vánoc do konce dubna 2020 vzrostla nabídka drog o 495 %. Nejvíce rostl kokain, jehož zvýšení činilo o 1000 % více, marihuana o 555 % a MDMA o 224 %. Je tedy jasné, že se pouliční prodejci přesunuli do kyberprostoru, kde také rostla poptávka, avšak koronavirové opatření zajistila zavření hranic, a tak se objednávky zastavily. Někteří obchodníci tak byli nuceni slevit zboží, které mohlo zákazníkům pomoci v nouzovém stavu a chyběly také kradené kreditní karty, které jsou nejčastěji získávány od turistů. Vznikl nový obchod a to s vakcínami na nový virus. Prodávat jej by bylo velké riziko, ale nově vytvořená stránka to umožňovala a platba byla umožněna pouze bitcoiny. Jednalo se o zjevný podvod, ale o počtu nákupů se nikdo nedozví, každá zaplacená částka byla poslána na jiný vygenerovaný účet a adresu (Stroukal, 2020). Nedá se zastavit takto obsáhlá internetová stránka, která se neustále vyvíjí a reaguje jak na hrozby zvenčí tak zevnitř. Jedno temné tržiště nahrazuje druhé a to bohužel nejčastěji v oblasti zneužívání dětí, ke kterému se Dark Web využívá nejčastěji. Další protizákonné a nemorální fenomény jako jsou nájemné vraždy, únosy, Red Roomy nebo hacking za účelem napáchání škody jsou jen existujícím příkladem, že nelze zabránit jejich šíření a není problém si přes půlku země nechat zaslat téměř cokoliv.

3.2 Kyberšikana

Kyberšikana je úzce spjata s tradiční šikanou a proto jejich projevy a rysy jsou silně spjata, ovšem v online světě nabývají jiných forem. Komplexní a často používaná definice je definována jako kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických médií jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií. Stejně jako tradiční šikana i kyberšikana zahrnuje opakované chování a nepoměr sil mezi agresorem a obětí (Černá, Shale, 2013). Dalším často zmiňovaným kritériem pro identifikaci kyberšikany je to, že se děje prostřednictvím elektronických médií, opakuje se, akt ze strany útočníka je záměrně agresivní, panuje mocenská nerovnováha a oběť vnímá toto jednání jako nepříjemné, ubližující.

Telefony usnadňují nahrávání potencionálně ubližujících obsahů na internet a převážně na sociální síť. Od vyfocení či natočení spolužáka v nějaké nepříjemné situaci ke zveřejnění na internetu a na sítích, tak mohou uplynout pouhé sekundy.

Rozdíly mezi tradiční šikanou a kyberšikanou si uvedeme v následující tabulce:

Tabulka 2 Rozdíly tradiční šikany a kyberšikany

| Tradiční (školní) šikana | Kyberšikana |
|--|--|
| Úmyslné agresivní chování vnímané jako ubližující. | Úmyslné agresivní chování vnímané jako ubližující. |
| Opakování – agresor opakovaně napadá oběť v průběhu času | Opakování se děje i díky veřejné povaze internetu – každé zhlédnutí urážlivého obsahu, přeposílání či přidání komentáře je opakováním. Agresor tak může jediným aktem spustit kyberšikanu trvající delší čas |
| Mocenská nerovnováha – oběť se silnějšímu agresorovi nedokáže bránit, rozhoduje často fyzická síla a počet agresorů. | Mocenská nerovnováha – oběť nedokáže obtěžování technologicky zabránit, agresor se může schovat za anonymitu internetu a nerozhoduje fyzická síla, spíše technologické znalosti. |

(Černá, Shale. 2013)

Rozpoznání kyberšikany se opět shoduje s projevy chování oběti, která je šikanována tradičně. Je důležité si všimnout změn v chování jako může být například práce s telefonem nebo počítačem. Jedinec najednou odmítá jejich užívání a vyhýbá se jim. Při čtení zpráv a podobně může být nervózní, nejistý a zarmoucený. Mohou se vyskytovat častější hádky s rodiči nebo vrstevníky a projevy somatizace, což se projevuje bolestí břicha, hlavy, nechutenstvím, nevolností a nespavostí. Kyberšikana s sebou nese dlouhodobé dopady na jedince a většinou se s nimi vypořádává velmi dlouho i poté co samotná šikana přestala. Kyberšikana málokdy vzniká pouze v online prostředí a jen zřídka je jejím původcem někdo, koho oběť nezná z reálného světa. Adolescenti si díky vztahům s vrstevníky vytváří zdravý psychický vývoj a díky nim se učí poznávat vztahy, sebe sama a i svoji pozici mezi lidmi a utváří si tak svou identitu. Pokud ale kyberšikana vychází z reálného okruhu vrstevníků, dochází k narušení zdravého vývoje jedince. Jednou z hlavních oblastí je sebehodnocení.

Proto je důležité si uvést i to, jak kyberšikanu zvládat. Můžeme je shrnout do několika základních oblastí:

Technicky zaměřené strategie zahrnují všechna řešení u nichž oběť využije technologické prostředky, což znamená například nahlášení uživatele, změnu nastavení soukromí a zabezpečení profilu a blokování daného agresora.

Vyhýbání se a ignorace mají za cíl se vyhnout agresorovi a nevhodným obsahům, které ubližují. Spadat tady mohou smazané zprávy, fotografie, obsah na různých stránkách a vyhýbání se konkrétním stránkám, na kterých se odehrává kyberšikana.

Disociace – oddělení světa online a offline, znamená, že lidé si často představují, že to, co se děje na internetu, ve skutečnosti není reálné. Zahrnuje to i představu, že se lidé na internetu chovají jinak.

Přerámováním se myslí schopnost změnit úhel pohledu a to buď na agresora nebo na celou situaci. Mohou sem patřit fráze jako: „ten člověk mi za to nestojí, je ubohý, nenechám si ublížit“ apod.

Odplata zahrnuje všechny postupy a strategie jak se pomstít agresorovi a to buď online nebo offline.

Přímá konfrontace s agresorem znamená přímý střet s agresorem, ale nejedná se o pomstu, ale o vysvětlování a vyjasňování si celé situace.

Vyhledávání sociální opory zahrnuje svěření se, se zážitkem kyberšikana, někomu dalšímu, kdo by mohl poskytnout emocionální oporu nebo přímo pomoci řešit situaci. (Černá, Shale, 2013)

Šikana ve virtuálním prostředí je stále častější a právě její prevence je jedna z nejzásadnějších činností, která může pomoci k jejímu oslabení či úplnému potlačení. Na internetu se pohybuje stále větší množství uživatelů a tím stoupá i množství možných agresorů, ale i obětí. V oblasti prevence kriminality patří Česká republika mezi velmi aktivní zemi v rámci Evropy. Vzniká zde řada projektů, které se zabývají různými tématy a vzděláváním všech skupin uživatelů, od dětí až po seniory. Jedním z těchto projektů je Seznam se bezpečně, který původně vznikl jako doplňková aktivita sociální sítě Lidé.cz, na které bylo možné pozorovat jevy ohrožující uživatele. Za úkol měla informovat uživatele o rizicích seznamování nebo komunikaci s neznámými lidmi. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého realizuje národní

certifikovaný projekt E – bezpečí. Projekt je zaměřen na nesespecifickou primární prevenci v oblasti rizik spojených s elektronickou komunikací. Projekt Bezpečný internet vznikl s cílem ukázat rizika spojená s užíváním internetu a postupy jak se jim bránit. Za účelem pomoci dětem a mladým lidem nejen v každodenních starostech a obtížných životních situacích, bylo založeno sdružení Linka bezpečí (Kožíšek, Písecký, 2016).

Bezpečnost na internetu je velmi široký pojem a díky různým zabezpečením, které nám síť nabízí a pravidly, která jsou uvedena na příslušných adresách, jsme schopni se chránit a vyhnout se tak značným problémům, které mohou nastat.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 DESIGN VÝZKUMU

V praktické části naší bakalářské práce se zabýváme, jak už plyne z názvu práce, rolemi sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů. Téma sociálních sítí bylo do nedávna velmi oblíbené, v poslední době se nám zdá opomíjené i přes to, že oblíbenost komunikace online stále roste. Můžeme říct, že všichni studenti vysokých škol jsou nuceni komunikovat přes sociální sítě, ale ne vždy, se jedná pouze o zpracování seminárních prací a o informovanosti ohledně školních záležitostí. Právě tito studenti, nadále intervenčně a preventivně působí na své klienty, a proto je podstatné, jak oni sami k této problematice přistupují a podle toho svou intervenci a prevenci zaměřují. Podobný názor má i Šmahel (2014), který tvrdí, že existuje široká škála zařízení, které umožňují surfování na internetu, online komunikaci, zábavu jako hraní her, sledování videí na internetu. Právě tato modernizace umožňuje, jak již bylo zmíněno, být vždy a kdekoliv online. Trávení volného času na telefonu může hraničit se závislostí, kterou si ani sami studenti nemusí uvědomovat. Jelikož současná mladá generace je ovlivněna digitalizací životního pole, což způsobuje proměnu životního pole související s mentálním, psychickým polem a změnou životního stylu. Stejně tak se mění i průběh socializace. Dotýká se oblastí, jako je výchova, vzdělání a osobnosti studentů. Ty formují názory, hodnoty a postoje člověka nebo názor na svět. Změny se tedy promítají do všech oblastí života, tvrdí Sak a Saková (2004). Sociální sítě tedy mohou hrát v životech studentů značnou roli. Naše generace tráví na svých mobilních telefonech spoustu času, možná si už přestáváme uvědomovat, kolik hodin denně na nás působí obrazovky a virtuální realita. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla, do problematiky sociálních sítí opět vrátit a zaměřit se na to, jak moc sociální sítě ovlivňují životy studentů, jakou pro ně hrají roli v jejich vysokoškolských letech a zda můžeme sledovat spíše negativní nebo pozitivní dopad na naši společnost.

4.1 Stanovení výzkumných cílů

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty. Na základě tohoto výzkumného cíle jsme stanovili dílčí výzkumné cíle.

Dílčí výzkumné cíle:

1. Zjistit, jaké sociální sítě studenti využívají a kolik času zde tráví.
2. Zjistit, jaké jsou motivy k vyhledávání sociálních sítí.

3. Zjistit, do jaké míry studenti komunikují přes sociální sítě a s kým.
4. Zjistit, do jaké míry se vyskytuje u respondentů riziko závislosti na sociálních sítích.
5. Zjistit, jakou úlohu sehrávají sociální sítě pro respondenty v oblasti vzdělávání.
6. Zjistit, jaký pohled mají studenti na propojení sociálních sítí a sociálních služeb.

4.2 Stanovení výzkumných otázek

Hlavní výzkumná otázka, která vychází z hlavního výzkumného cíle, zní: Jakou roli hrají sociální sítě v životě vysokoškolských studentů oboru sociální pedagogiky Univerzity Tomáše Bati? Z hlavní výzkumné otázky jsme poté sestavili dílčí výzkumné otázky.

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jaké sociální sítě studenti využívají a kolik času zde tráví?
2. Jaké jsou motivy k vyhledávání sociálních sítí?
3. Do jaké míry studenti komunikují přes sociální sítě a s kým?
4. Do jaké míry se vyskytuje u respondentů riziko závislosti na sociálních sítích?
5. Jakou úlohu sehrávají sociální sítě pro respondenty v oblasti vzdělávání?
6. Jaký pohled mají studenti na propojení sociálních sítí a sociálních služeb?

4.3 Výzkumný soubor

Základní výzkumný soubor je tvořen studenty vysoké školy a vychází z výzkumného cíle bakalářské práce. Výběrovým souborem výzkumného šetření jsou studenti Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně oboru sociální pedagogika v bakalářském studiu. Výběrový soubor tvořili studenti 1. a 3. ročníku v počtu 72 odpovědí. 52 odpovědí jsme získali od studentů 3. ročníku a 20 od studentů 1. ročníku. Výběr stejných oborů těchto dvou ročníků, byl dostupný. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 14 žen a 58 mužů.

Tabulka 3 Struktura základního souboru

| Základní soubor | 1. ročník | 3. ročník | Σ |
|-----------------|-----------|-----------|----------|
| Studenti FHS | 20 | 52 | 72 |

Do výzkumného vzorku jsme se rozhodli zařadit studenty oboru sociální pedagogiky FHS UTB ve Zlíně, kteří studují prezenční formu studia v prvním a ve třetím ročníku. Jedná se tedy o 120 studentů, ovšem návratnost dotazníku činila 72 odpovědí. Tento výběr byl zvolen z důvodu proměnlivosti názorů studentů na sociální síť.

Tabulka 4 Struktura výběrového souboru

| Ročník studia | N |
|------------------------------|----|
| 1.Ročník bakalářského studia | 20 |
| 3.Ročník bakalářského studia | 52 |
| Σ | 72 |

Další výběr již nebyl prováděn, protože v možnostech bylo organizačně zvládnout šetření v takto získaném výběrovém souboru.

Výzkum proběhl v únoru 2021. Přístup k výzkumnému souboru byl umožněn skrze kontaktní e-maily na dané studenty, přes které komunikují se všemi pracovníky působících na FHS UTB ve Zlíně.

4.4 Výzkumná metoda a technika

Jako technika sběru empirických dat bylo zvoleno dotazníkové šetření. Je to kvantitativní metoda sběru dat. Dotazník je pro tento druh výzkumného šetření nejideálnější variantou pro oslovení většího množství respondentů. Dotazníkové šetření bylo orientováno na studenty vysoké školy Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Tato výzkumná metoda byla zvolena za účelem oslovení co největšího počtu studentů, díky kterým mohou být zodpovězeny výzkumné otázky. Před provedením vlastního dotazníkového šetření je vhodné provést předvýzkum, při kterém se doporučuje navržený dotazník vyzkoušet na vzorku osob. Pečlivé provedení předvýzkumu zmenší riziko neúspěchu při vlastním dotazníkovém šetření. Na základně výsledků a zkušeností, které nám poskytne vzorek, máme možnost navržený

dotazník upravit tak, aby byly položky formulovány lépe nebo například smazány úplně (Chráaska, 2007). Na základě již zmíněného předvýzkumu, který byl poslán mezi vzorek patnácti studentů, byl odeslán dotazník aktuálního znění.

Dotazníkové šetření obsahuje 26 otázek. Všechny otázky v dotazníkovém šetření jsou uzavřené. Na začátku dotazníku jsou pokládány otázky identifikační, jako je pohlaví a ročník studia. Zbytek dotazníku se věnuje otázkám zaměřených na sociální síť, komunikaci na sociálních sítích a zmíněny jsou i otázky v kontextu sociální práce a sociálních služeb. Otázky jsou položeny jasně a srozumitelně, tak aby všichni respondenti rozuměli, na co se ptáme. Dotazníky byly rozeslány studentům online pomocí portálu www.surveymonkey.com. Návratnost dotazníků činila celkem 72 odpovědí a otázky byly řádně vyplněny. Vyhodnocení výsledků bylo vypracováno do grafů, aby byly přehlednější a ke každému grafu se nachází komentář.

4.5 Způsob zpracování dat

Dotazníkové šetření bylo zvoleno online formou, tudíž i vyhodnocení dat z dotazníku je tímto ulehčeno a online dotazníkové šetření to vyřeší za nás. Pokud bychom se ovšem rozhodli jej nepoužít, vždy musíme vycházet z charakteru dat a samozřejmě formátu kladených otázek. Nejprve zaznamenáme jednotlivé dotazníky do řádků, přičemž sloupce reprezentují jednotlivé otázky a následovně zapíšeme odpovědi respondentů. Pro náš typ dotazníku jsme zvolili statistické vyhodnocení četnosti dat. V tomto postupu začínáme počítáním jednotlivých odpovědí, zde se využívá absolutní a relativní četnost, která vyjadřuje zastoupení konkrétní hodnoty na celkovém součtu a je vyjádřena v procentech. Četnost zaznamenáváme i graficky. Pro naši bakalářskou práci byl zvolen výsečový graf. Následuje shrnutí dat, které jsme získali díky vyhodnocení dotazníkového šetření.

5 INTERPRETACE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

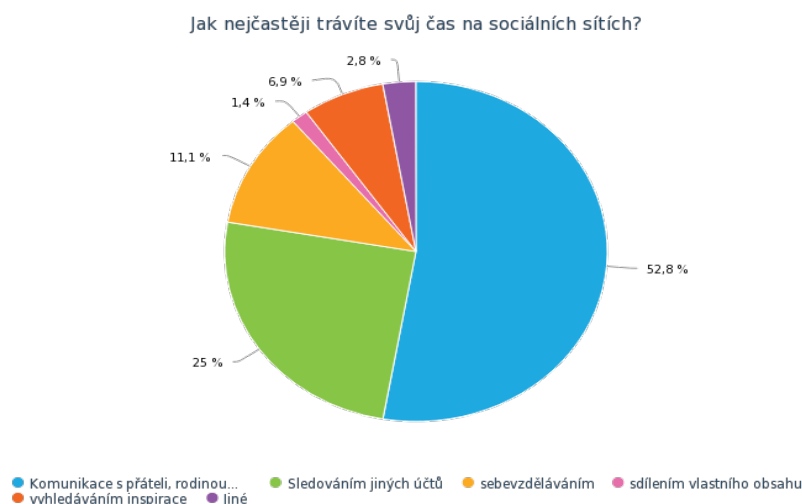
V následující kapitole jsme se zaměřili na analýzu výsledků a interpretaci získaných dat z dotazníkového šetření. Jak jsme již výše uvedli, pro analýzu dat jsme zvolili dotazníkové šetření, které bylo zasláno na školní email všech studentů. Pro formu online dotazníku, jsme se rozhodli z důvodu současné situace, které studentům neumožňuje účast ve škole. Dotazník byl k dispozici od 5. března do 25. března 2021. V úvodu dotazníkového šetření jsme zjišťovali četnost pohlaví a ročník studia respondentů, abychom měli zjištěné přesné složení výzkumného souboru. První otázka v dotazníku byla tedy směřována na pohlaví studentů, z odpovědí vyplynulo, že jsme získali odpovědi od 14 (19,4 %) mužů a 58 (80,6 %) žen. Z toho vyplývá, že v pohlaví respondentů převažují ženy. Následující otázka byla zaměřena na to, ve kterém ročníku studia studenti aktuálně jsou. Větší zastoupení odpovědí v dotazníkovém šetření tvořili studenti 3. ročníku a to v počtu 52 (72,2 %) odpovědí a studenti 1. ročníku 20 (27,8 %) odpovědí. Na výzkumném šetření se celkem podílelo 72 respondentů. Vyhodnocení daných otázek je následovně rozděleno dle výzkumných cílů.

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty. Tomuto cíli, odpovídají položky dotazníku číslo 8 a 18.

Otázka č. 8: Jak nejčastěji trávíte svůj čas na sociálních sítích?

Tato položka v dotazníku byla zaměřena na to jak respondenti tráví svůj čas na sociálních sítích nejčastěji a tedy co přesně dělají, když jsou online. Jak už jsme zmiňovali problematiku aktuální situace ohledně viru Covid-19 a tedy nutnost lidí komunikovat online. Nejvíce vybranou možností odpovědi byla komunikace s přáteli, rodinou apod. a celkové číslo bylo 38 (52,8 %) respondentů. 18 (25 %) studentů zvolilo odpověď sledování jiných účtů, do kterých mohou spadat i jejich přátelé, rodina, celebrity, ale například i sledování bývalých partnerů a přátel. 8 (11,1 %) studentů se na sociálních sítích sebevzdělává. Do této kategorie mohou patřit všechny sféry a odvětví, ve kterých se daný člověk orientuje a chce se zlepšit. Mohou tam patřit i samotná sociální média, zdravý životní styl, móda, cizí jazyky i školní předměty. Sociální sítě mají možnost nekonečného sdílení různých obsahů, které může sdílet kdokoliv a kdykoliv. Tuto odpověď zvolil pouze jeden student (1,4 %), který využívá sociální sítě především kvůli sdílení vlastního obsahu. Inspiraci na sociálních sítích

vyhledává 5 (6,9 %) respondentů. A jiné zvolili dva studenti (2,8 %), kteří doplnili odpovědi, jak tráví svůj čas na sociálních sítích a to poslechem hudby a sledováním videí a hraním her.



Graf 1 Jak nejčastěji trávíte svůj čas na sociálních sítích?

Otázka č. 18: V jaké oblasti považujete sociální síť za klíčové?

Tato položka byla zaměřena na oblasti, které studenti považují za klíčové u sociálních sítí. Odpovědi, které jsme u téhle otázky zaznamenali, představovaly celkem 4 výběry a to možnost odpovědi v oblasti vztahů, vzdělávání, zábavy a jiná. Výběr v oblasti vztahů zaznamenalo celkem 22 respondentů (30,6 %), vzdělávání 12 respondentů (16,7 %), zábavy 36 respondentů (50 %) a dva respondenti zvolili poslední možnost odpovědi jiná, do které mohli zaznamenat vlastní, pro ně důležitou, oblast využití sociálních sítí. Jejich odpovědi činily 2,8 % a jedna z nich byla komunikace a druhá byznys. Z tohoto výsledku můžeme usoudit, že pro polovinu respondentů je klíčová zábava na sociálních sítích. Odpověď v oblasti vzdělávání je v odpovědích rovna a činí 6 výběrů. Oblast zábavy vzhledem k nejednotnému počtu respondentů v 1. a ve 3. ročníku je téměř shodná a činí 12 odpovědí od studentů prvního ročníku a 24 odpovědí od studentů třetího ročníku. Oblast komunikace a byznysu zvolili respondenti třetího ročníku.



Graf 2 V jaké oblasti považujete sociální sítě za klíčové?

Prvním dílčím cílem bylo zjistit, jaké sociální sítě studenti využívají a kolik času zde tráví. Tomuto dílčímu cíli odpovídají položky v dotazníku číslo 3 a 4.

Otázka č. 3: Které sociální sítě využíváte každý den?

Díky této položce jsme zjistili, které sociální sítě studenti využívají každý den. Možnosti odpovědí činily volbu Facebook, která byla zároveň i nejpoužívanější sociální sítí a byla vybrána 66 (91,7 %) respondenty. Na druhém místě byl instagram s počtem 65 (90,3 %) respondentů. Youtube 44 (61,1 %) odpovědí, WhatsApp 23 (31,9 %), Tik Tok 13 (18,1 %), Twitter 7 (9,7 %) a jiné odpovědi zvolili 4 studenti a jmenovali Pinterest, Only fans, Telegram a Badoo.

Otázka č. 4: Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?

Tato otázka byla zaměřena na počtu hodin strávených na sociálních sítích. Díky smartphonům můžeme zjistit přesný počet hodin a dokonce, i na kterých aplikacích, uživatel tráví svůj čas nejvíce. Spousta uživatelů si neuvědomuje, jak rychle čas na sociálních sítích běží a tedy doba odhadovaná jejich užíváním je mnohdy vyšší, než se myslí. Ovšem odpovědi našich respondentů jsou následující. Možnost odpovědi méně než hodinu zvolili 4 (5,6 %) studenti. 1-2 hodiny zvolilo 25 (34,7 %) respondentů, 2-7 hodin 36 (50 %), odpověď 7 a více hodin zvolilo 6 studentů (8,3 %). Pouze jednu volbu jsme získali pro odpověď netrávím čas na sociálních sítích a to od ženy, která je studentkou 3. ročníku. Dále studenti 1. ročníku nejvíce volili odpověď 2-7 hodin celkem bylo 9 odpovědí, následovala odpověď

1-2 hodiny s responzí 6, více jak 7 hodin strávených na sociálních sítí tráví 4 studenti 1. ročníku a pouze jeden na sociálních sítí tráví méně jak 1 hodinu. Nejvíce odpovědí od studentů 3. ročníku získala možnost 2-7 hodin strávených na sociálních sítích, přesně 26 odpovědí. Následovala volba odpovědí 1-2 hodiny, od 19 studentů a nejnižší počet respondentů odpověděl u možnosti méně než hodinu, tedy 3 a u více jak 7 hodin, tedy 2 respondenti. Z těchto odpovědí vyplývá, že značná většina studentů tráví svůj volný čas na sociálních sítích vyhledáváním zábavného obsahu, na kterém jsou schopni strávit 2-7 hodin denně.

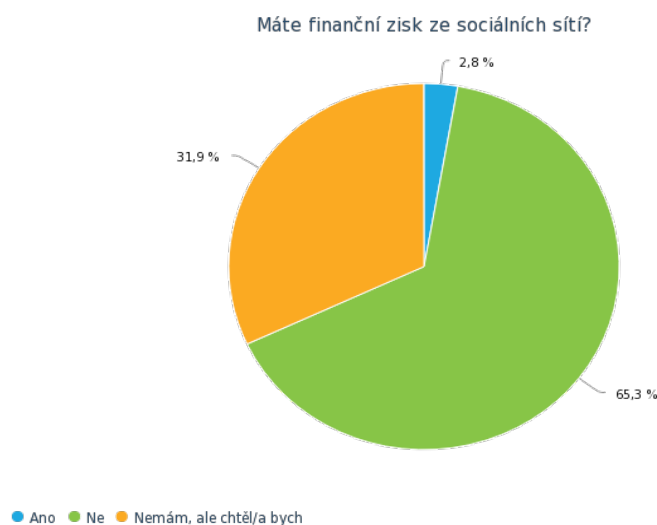


Graf 3 Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?

Druhým dílčím cílem bylo zjistit, jaké jsou motivy k vyhledávání sociálních sítí. Tomuto cíli odpovídaly položky v dotazníku číslo 9 a 19.

Otázka č. 9: Máte finanční zisk ze sociálních sítí?

Díky sociálním sítím zbohatl ne jeden člověk a není tajemstvím, že za obvyčejné sdílení produktů, osob, institucí, procedur i operací si tvůrci žádají nemalé částky. Podle počtu sledujících se zvyšuje i cena a ta může sahát i na několik milionů korun za jeden příspěvek, a proto nás zajímalo, jak jsou na tom studenti Univerzity Tomáše Bati. Finanční zisk mají pouze dva studenti (2,8 %) a to muži, kteří jsou studenti 1. a 3. ročníku. Značná většina studentů, přesněji 47 (65,3 %) odpovědělo, že finanční zisk ze sociálních sítí nemá a 23 (31,9 %) respondentů, by chtělo mít.



Graf 4 Máte finanční zisk ze sociálních sítí?

Otázka č. 19: Vyberte dle důležitosti 1-5, proč jsou sociální sítě pro Vás tak důležité?

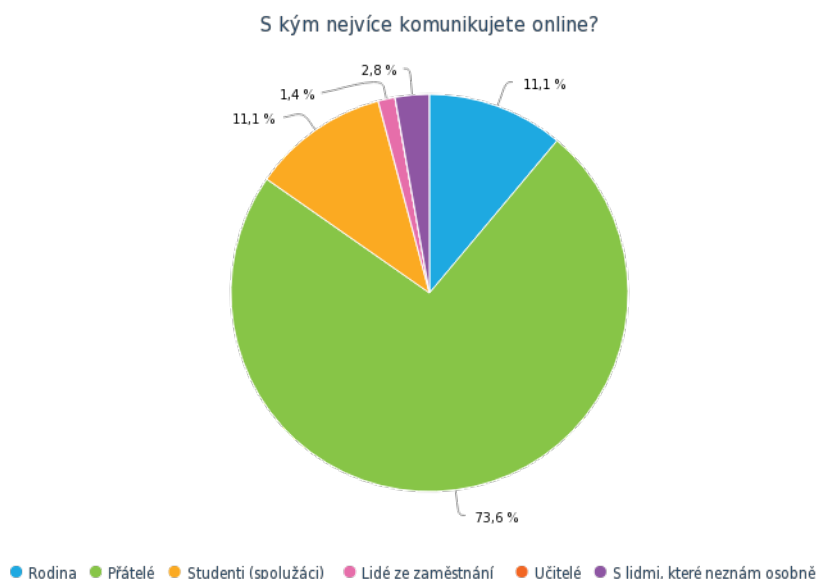
U této položky měli studenti možnost, uspořádat předem dané odpovědi, tak, jak si oni myslí, že jsou pro ně sociální sítě důležité. Nejvyšší počet respondentů zvolilo jako nejdůležitější kontakt s okolním světem (studenti, přátelé, rodina) a to 4,7, další místo zvolili možnost získávání informací (aktuality, vzdělávání, životní styl apod.) a to 3,7, následovalo trávení volného času (videa, scrolování, chat, apod.) a to 3,2, na posledním vybraném místě byla potřeba sdílení (myšlenek, názorů, fotek, zkušeností apod. 2,5.

Třetím dílčím cílem bylo zjistit, do jaké míry studenti komunikují přes sociální sítě a s kým. Tomuto cíli odpovídají položky v dotazníku číslo 11, 16, 20, 21, 22 a 23.

Otázka č. 11: S kým nejvíce komunikujete online?

V předchozí otázce jsme se dozvěděli, že nejvíce respondentů využívá sociální sítě pro kontakt s okolním světem. Navazuje na to tedy otázka, s kým nejvíce udržují kontakt ve virtuální realitě. Podle výsledků dotazníkového šetření nejvyšší počet zadal odpověď přátelé a to 53 (73,6 %) respondentů. Odpověď rodina a studenti (spolužáci) zvolilo stejný počet respondentů a to 8 (11,1 %), následovali lidé, které neznají osobně 2 (2,8 %) a lidé ze zaměstnání 1 (1,4 %). Poslední odpověď, kterou nezvolil žádný respondent tvořili učitelé. S lidmi ze zaměstnání nejvíce komunikuje muž ze 3. ročníku. Komunikace online s lidmi, které respondenti osobně neznají zvolil muž a žena z 1. ročníku. Odpověď která zahrnuje

volbu komunikace především se studenty, tedy svými spolužáky, volili pouze respondenti ze 3. ročníku. Respondenti z 1. ročníku volili především možnost komunikace s přáteli.

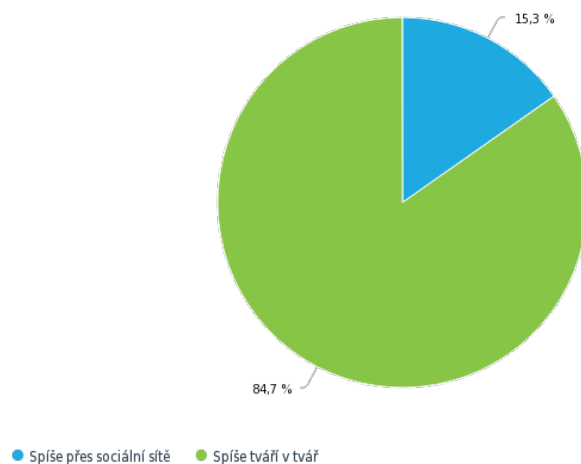


Graf 5 S kým nejvíce komunikujete online?

Otázka č. 16: Upřednostňujete komunikaci s lidmi přes sociální sítě nebo tváří v tvář?

Komunikace přes sociální sítě může mnohým introvertům ulehčit život. Spousta lidí v dnešní době trpí různými úzkostmi, jak z lidí, tak z různých situací, které jsou pro všední život běžné. Nyní se dá přes sociální sítě nakupovat oblečení, jídlo a pití, vybavení do domácnosti, dokonce i zvířata a to vše bez jediného kontaktu s cizím člověkem. Zajímalo nás tedy, jak na tyto situace pohlíží naši respondenti a zda upřednostňují komunikaci přes sociální sítě nebo tváří v tvář. Komunikace přes sociální sítě preferuje 11 (15,3 % respondentů a komunikaci spíše tváří v tvář 61 (84,7 %). Díky tomuto výsledku můžeme vidět, že většina adolescentů a dospělých se stále přiklání k osobní komunikaci s lidmi.

Upřednostňujete komunikace s lidmi přes sociální sítě nebo tváří v tvář?

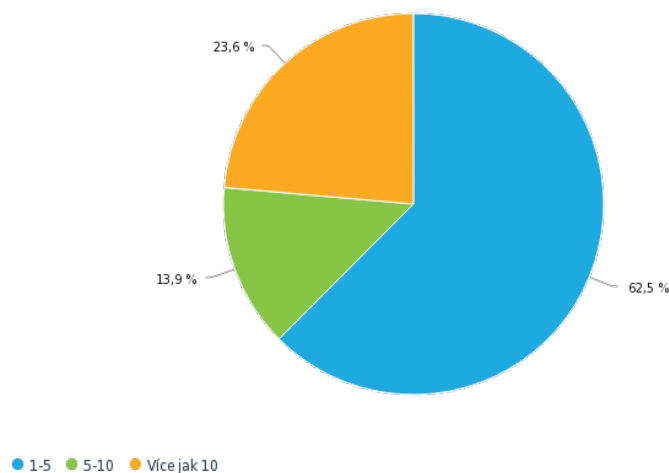


Graf 6 Upřednostňujete komunikaci s lidmi přes sociální sítě nebo tváří v tvář?

Otázka č. 20: Kolik přátelských vztahů jste navázali přes sociální sítě?

Položka dotazníku č. 20 je zaměřena na počet navázání nových vztahů přes sociální sítě. Seznámení online je velice snadné, ovšem ne většina vztahů končí partnerstvím nebo přátelstvím, které trvá i v reálném životě. Co se týče studentů vysokých škol, většina z nich má již utvrzená přátelství a tráví svůj čas tak, aby je naplňoval. Seznamování s cizími lidmi nemusí být tedy jejich prioritou, což nám potvrdily i výsledky našeho dotazníkového šetření. Respondenti měli na výběr ze 3 možností odpovědí a to volbou 1-5, která činila 45 (62,5 %) responzí, dále 5-10, která činila 10 (13,9 %) responzí a poslední volbou bylo více jak 10 vztahů, což zvolilo 17 (23,6 %) respondentů. Výsledky studentů 1. a 3. ročníků jsou velmi shodné. Většina tedy volila první možnost 1-5 a to 1. ročník s počtem 10 a 3. ročník s počtem 33. Následovala odpověď více jak 10, která u 1. ročníku činila 10 lidí a u 3. ročníku 8. Volbu navázání vztahů v počtu 5-10 zaznamenalo nejméně respondentů a to pro 1. ročník 2 osoby a pro 3. ročník 9 osob.

Kolik přátelských vztahů jste navázali přes sociální sítě?

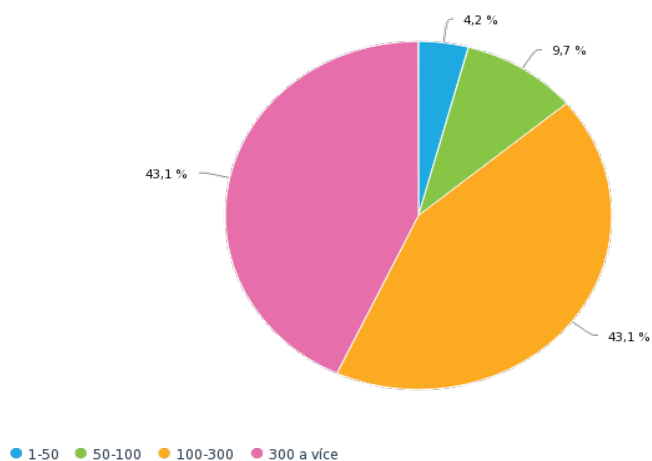


Graf 7 Kolik přátelských vztahů jste navázali přes sociální sítě?

Otázka č. 21: Kolik přátel máte na sociálních sítích?

Podle výsledků, které jsme získali vyhodnocením daných položek, jsme zjistili, že studenti Univerzity Tomáše Bati tráví nejvíce času na sociálních sítích komunikací. Čas strávený posíláním zpráv online, může být podřízený počtu přátel, se kterými uživatel vede konverzaci. Možnost odpovědi 1-50 přátel zvolili 3 (4,2 %) respondenti, 50-100 přátel zvolilo 7 (9,7 %), 100 – 300 přátel má 31 (43,1 %) a 300 a více přátel se v počtu responzí shodlo a vybralo jej opět 31 (43,1 %) respondentů. Odpovědi 1-50 vybraly pouze ženy ze 3 ročníku, 50-100 přátel volili také především studenti 3. ročníku, z čeho vyplývá že studenti 1. ročníku mají více přátel ve virtuálním světě, než je tomu u studentů 3. ročníku.

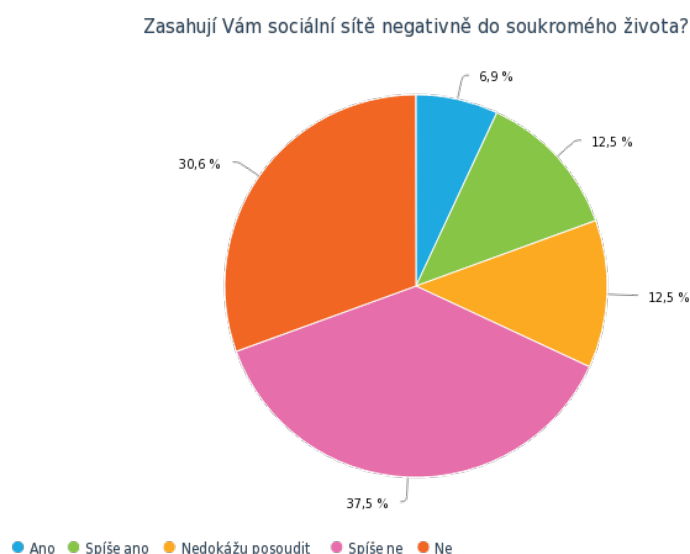
Kolik přátel máte na sociálních sítích?



Graf 8 Kolik přátel máte na sociálních sítích?

Otázka č. 22: Zasahují Vám sociální sítě negativně do soukromého života?

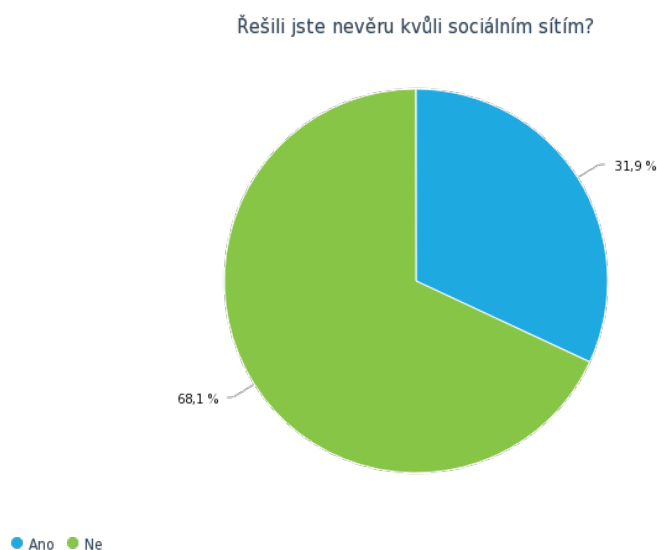
Tato položka byla zaměřena na to, zda si studenti uvědomují negativní zásah sociálních sítí do soukromého života. Otázka číslo 22 obsahuje škálový výběr odpovědí, tedy odpověď ano zvolilo celkem 5 respondentů (6,9 %), odpověď spíše ano zvolilo 9 respondentů (12,5 %), odpověď nedokážu posoudit 9 respondentů (12,5 %), spíše ne 27 respondentů (37,5 %) a odpověď ne zvolilo 22 studentů (30,6 %). Z tohoto výsledku můžeme usoudit, že sociální sítě valné většině obou ročníků spíše nezasahuje nebo vůbec nezasahuje negativně do soukromého života.



Graf 9 Zasahují Vám sociální sítě negativně do soukromého života?

Otázka č. 23: Řešili jste někdy nevěru kvůli sociálním sítím?

Položka číslo 23 je zaměřena na to, zda studenti někdy řešili nevěru právě kvůli sociálním sítím. Výběr odpovědí činil pouze dvě možnosti a to buď ano, jejíž responze byla 23 odpovědí (31,9 %) a ne 49 (68,1 %) odpovědí. Co se týče rozdílnosti u odpovědí studentů 1. ročníku, odpovědi ano zvolilo 10 respondentů a ne taktéž 10 respondentů. Studenti 3. ročníku zvolili odpověď ano ve 13 případech a ne při 39.

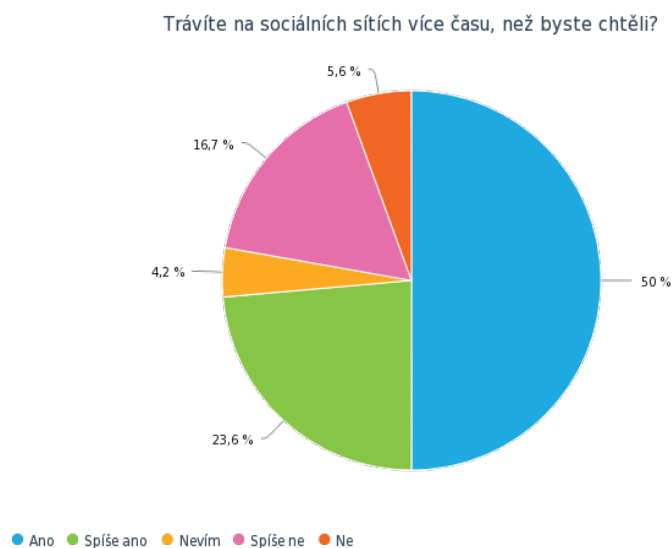


Graf 10 Řešili jste někdy nevěru kvůli sociálním sítím?

Čtvrtým dílčím cílem bylo zjistit, do jaké míry se vyskytuje u respondentů riziko závislosti na sociálních sítích. Tomuto cíli odpovídají položky v dotazníku číslo 5, 6, 7, 10, 12 a 17.

Otázka č. 5: Trávíte na sociálních sítích více času, než byste chtěli?

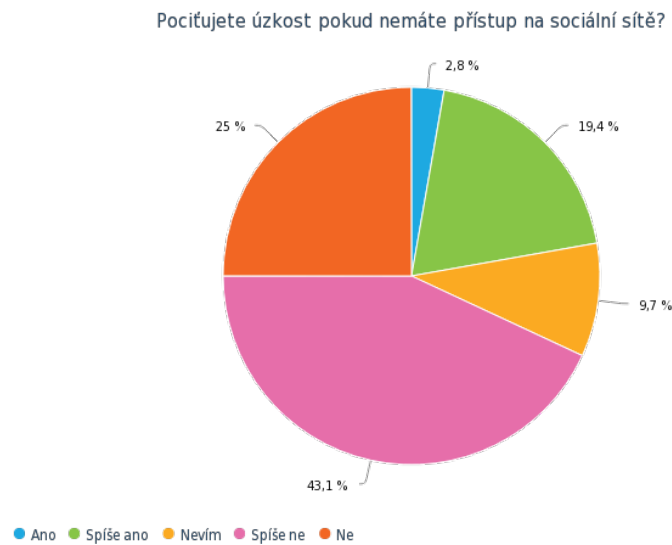
Tato položka zahrnovala škálový výběr odpovědí a má upřesnit u kolika studentů se objevuje riziko závislosti na sociálních sítích, jelikož jedním z hlavních znaků netolismu je již dříve zmiňovaná nekontrolovatelnost časového rozmezí, které uživatel tráví na internetu. Možnosti odpovědi ano zvolilo 36 (50 %) respondentů, odpověď spíše ano zvolilo 17 (23,6 %) respondentů, odpověď na tuto otázku nevěděli 3 (4,2 %) respondenti, spíše ne 12 (16,7 %) a ne vybrali 4 (5,6 %) studenti. Z dotazníku vzešly výsledky, u kterých můžeme s jistotou říct, že problém s časovým rozmezím stráveným na sociálních sítích mají spíše ženy nežli muži. Přesně polovina mužů, tedy 7, zaznamenalo odpověď ne a spíše ne.



Graf 11 Trávíte na sociálních sítích více času, než byste chtěli?

Otázka č. 6: Pociťujete úzkost, pokud nemáte přístup na sociální síť?

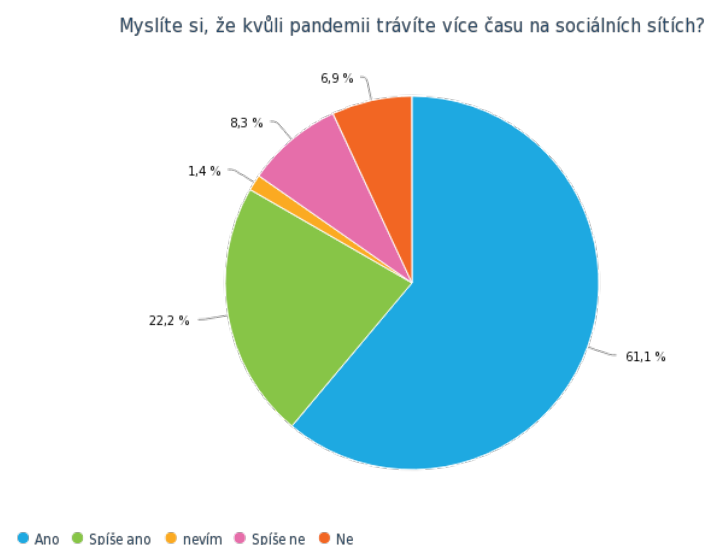
Tato otázka může být pro některé uživatele špatně uchopitelná, jelikož přístup na sociální síť máme vždy a všude, ovšem jsou situace, ve kterých je opravdu nevhodné zírat do obrazovky a s těmi se setkal pravděpodobně každý student vysoké školy, například během zkoušky či testu. Tato položka obsahovala opět škálové možnosti odpovědí a volbu ano zvolili pouze 2 (2,8 %) respondenti a to muž z 1. ročníku a žena ze 3. ročníku. spíše ano 14 (19,4 %) a to 7 studentů z 1. i ze 3. ročníku, nevím 7 (9,7 %) z toho 3 studenti z 1. a 4 studenti ze 3. ročníku, spíše ne 31 (43,1 %), zde měly převahu odpovědi od studentů ze 3. ročníku a celkový počet byl 27 a od studentů z 1. ročníku 4. Opověď ne 18 (25 %) respondentů s rozdílem 5 responzí od studentů 1. ročníku a 13 od studentů 3. ročníku.



Graf 12 Pocitujete úzkost, pokud nemáte přístup na sociální sítě?

Otázka č. 7: Myslíte si, že kvůli pandemii trávíte více času na sociálních sítích?

Dopady pandemických opatření a nutnosti trávit více času doma, vedlo k častějšímu navštěvování sociálních sítí, což nám potvrzuje vyhodnocení dotazníkového šetření. Opět se u této položky setkáváme se škálovým sestavením odpovědí. Odpověď ano vybrala značná většina a to 44 (61,1 %) respondentů. Spíše ano 16 (22,2 %), tyto výsledky nám ukazují, že pandemie měla opravdu za následek zvýšení počtu hodin strávených online. Následovala jedna responze nevím (1,4 %), spíše ne 6 (8,3 %) a ne zvolilo 5 (6,9 %) respondentů.



Graf 13 Myslíte si, že kvůli pandemii trávíte více času na sociálních sítích?

Otázka č. 10: Uvědomujete si rizika sociálních sítí?

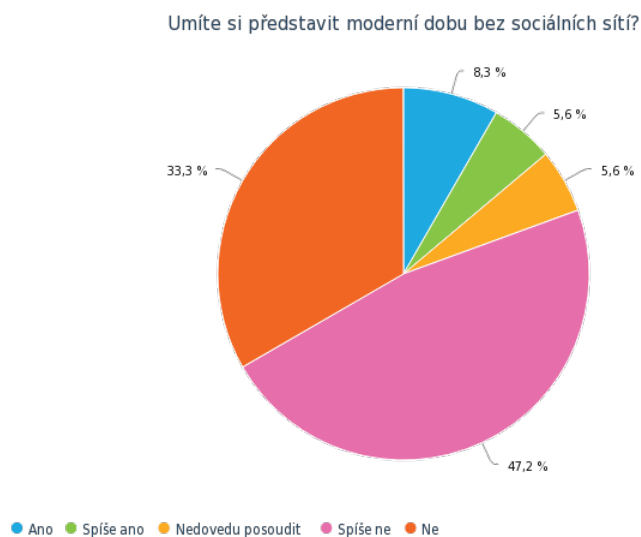
Pro tuto položku byla opět zvolena škálová možnost odpovědí. Rizika sociálních sítí jsou vyučována již na základní škole. Jsou často medializována a ztvárněna do různých dokumentů, filmů a podobně. I přes to se neustále stávají případy, které mají negativní dopady. V našem dotazníkovém šetření nás zajímalo, jestli si studenti sociální pedagogiky uvědomují rizika sociálních sítí. Výsledky jsou velice pozitivní, jelikož 49 (68,1 %) respondentů odpověděla ano, spíše ano 14 (19,4 %), tuto otázku nedovedlo posoudit 7 (9,7 %) respondentů, odpověď spíše ne zvolila 1 (1,4 %) studentka 3. ročníku a taktéž u odpovědi ne 1 (1,4 %) student 1. ročníku.



Graf 14 Uvědomujete si rizika sociálních sítí?

Otázka č. 12: Umíte si představit moderní dobu bez sociálních sítí?

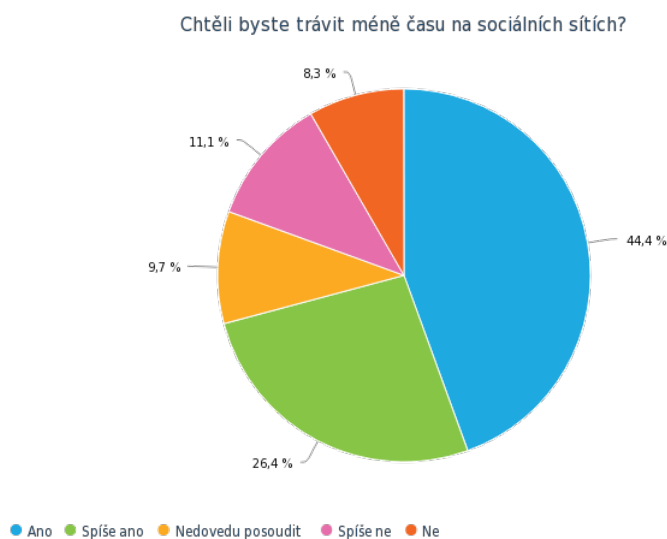
Odpovědi na tuto otázku mohou být závislé na tom, kolik hodin studenti tráví na sociálních sítích a jaké činnosti na nich vyhledávají. U otázky číslo 12 byly zvoleny škálové možnosti odpovědí. Ano zvolilo 6 (8,3 %), spíše ano 4 (5,6 %), nedovedu posoudit 4 (5,6 %), spíše ne 34 (47,2 %), a odpověď ne 24 (33,3 %) respondentů.



Graf 15 Umíte si představit moderní dobu bez sociálních sítí?

Otázka č. 17: Chtěli byste trávit méně času na sociálních sítích?

Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že studenti díky pandemii tráví více času na sociálních sítích, samozřejmě někteří z nich svůj čas nevyužívají plnohodnotně a jejich čas strávený online přesahuje několik hodin denně. V této položce nás zajímalo, jestli by chtěli respondenti trávit méně času na sociálních sítích. Podle uložených odpovědí můžeme vidět, že značná většina se přiklání k odpovědi ano a to 32 (44,4 %), spíše ano 19 (26,4 %). Tuto otázku nedovedlo posoudit 7 (9,7 %) respondentů, odpověď spíše ne zvolilo 8 (11,1 %) a ne 6 (8,3 %) studentů.



Graf 16 Chtěli byste trávit méně času na sociálních sítích?

Pátým dílčím cílem bylo zjistit, jakou úlohu sehrávají sociální sítě pro respondenty v oblasti vzdělávání. Tomuto cíli odpovídají položky v dotazníku číslo 13, 14 a 15.

Otázka č. 13: Vyhovuje Vám online výuka?

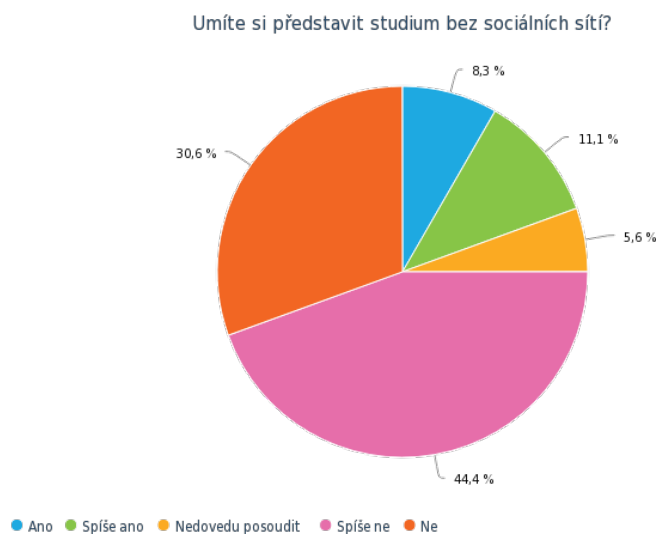
Online výuka se stala pro některé studenty velkou přítěží, ovšem díky výsledkům dotazníkového šetření víme, jak jsou na tom studenti sociální pedagogiky. Otázka číslo 14 měla škálové možnosti odpovědí. Odpověď ano zvolilo 24 (33,3 %) respondentů, spíše ano 19 (26,4 %), tuto otázku nedovedli posoudit 4 (5,6 %) studenti, spíše ne odpovědělo 17 (23,6 %) a ne 8 (11,1 %) respondentů. Odpovědi obou ročníků jsou téměř shodné. Odpověď ano zvolilo 7 studentů z 1. ročníku a 17 ze 3. ročníku. Spíše ano 6 studentů z 1. ročníku a 13 ze 3. ročníku. Podle těchto výsledků můžeme usoudit, že online výuka vyhovuje většině studentů.



Graf 17 Vyhovuje Vám online výuka?

Otázka č. 14: Umíte si představit studium bez sociálních sítí?

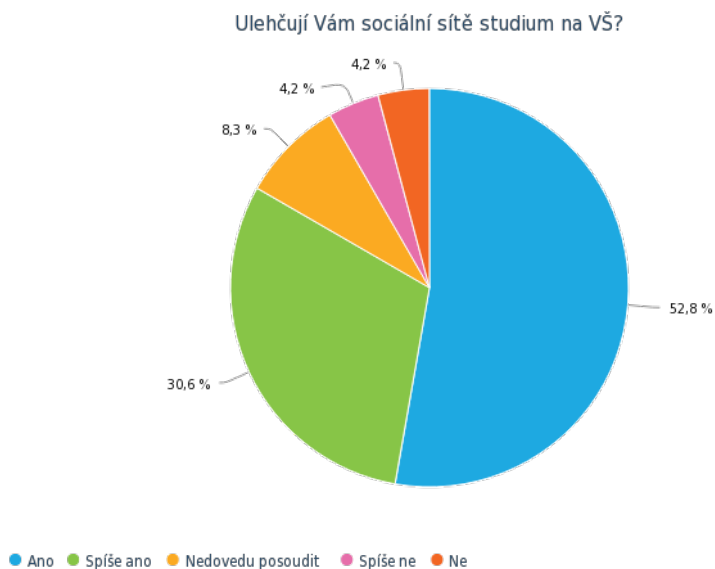
Sociální sítě mohou mnohým studentům pomoci, pokud ovšem nezačnou prokrastinovat. Na internetu je v dnešní době velmi oblíbená motivace a sdílení různých obsahů s podtextem sebevzdělávání. Značná většina studentů Univerzity Tomáše Bati si neumí představit studium bez sociálních sítí. Podle výsledků škálových odpovědí bylo u odpovědí ano 6 (8,3 %), spíše ano 8 (11,1 %), nedovedu posoudit 4 (5,6 %), spíše ne 32 (44,4 %) a ne 22 (30,6 %) responzí.



Graf 18 Umíte si představit studium bez sociálních sítí?

Otázka č. 15: Ulehčují Vám sociální sítě studium na VŠ?

Dle výsledků dotazníkového šetření sociální sítě ulehčují studium na vysoké škole většině studentů. Odpověď ano zvolilo 38 (52,8 %), spíše ano 22 (30,6 %), nedovedu posoudit 6 (8,3 %), spíše ne 3 (4,2 %) a ne 3 (4,2 %) respondentů.



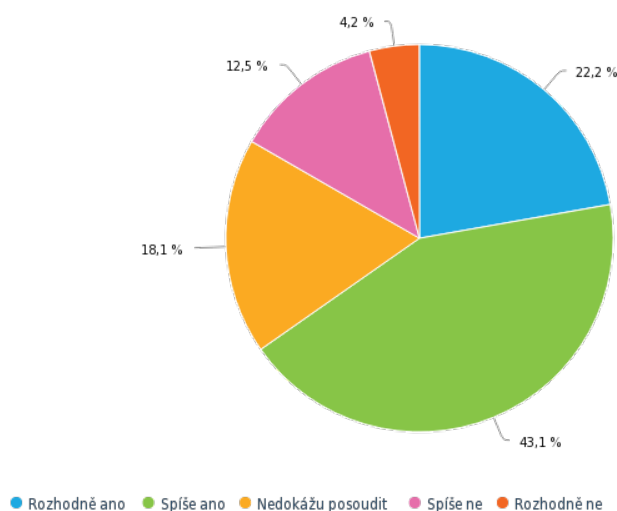
Graf 19 Ulehčují Vám sociální sítě studium na VŠ?

Šestým dílčím cílem bylo zjistit jaký pohled mají studenti na propojení sociálních sítí a sociálních služeb. Tomuto cíli odpovídají položky v dotazníku číslo 24, 25 a 26.

Otázka č. 24: Myslíte si, že jsou sociální sítě důležité v oboru, který studujete?

Pohled na sociální sítě se u mnoho lidí liší, ovšem nás zajímalo jaký názor mají studenti Univerzity Tomáše Bati na propojení sociálních sítí a oboru, který studují, tedy sociální pedagogiky. Odpověď rozhodně ano zvolilo 16 (22,2 %) studentů, odpověď spíše ano 31 (43,1 %), odpověď na tuto otázku nedokázalo posoudit 13 (18,1 %), spíše ne zvolilo 9 (12,5 %) respondentů a odpověď rozhodně ne 3 (4,2 %).

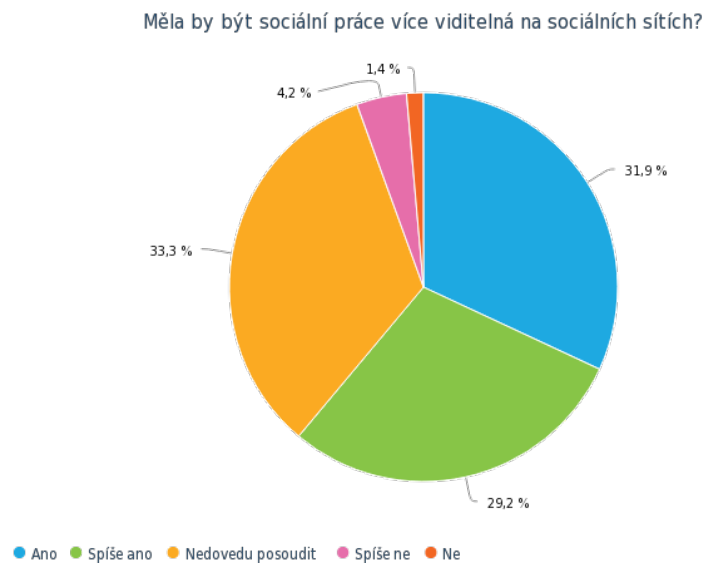
Myslíte si, že jsou sociální sítě důležité v oboru, který studujete?



Graf 20 Myslíte si, že jsou sociální sítě důležité v oboru, který studujete?

Otázka č. 25: Měla by být sociální práce více viditelná na sociálních sítích?

Tato položka zahrnovala opět škálový výběr odpovědí. Tuto otázku jsme zvolily, protože nás zajímalo, jak studenti sociální pedagogiky, přemýšlí o zveřejňování sociální práce na sociálních sítích a díky informacím, které získávají během studia o tomto oboru mají přehled o této problematice. Odpověď ano zvolilo 23 (31,9 %) respondentů, spíše ano 21 (29,2 %), odpověď nedovedu posoudit zvolilo 24 (33,3 %) respondentů, spíše ne 3 (4,2 %) a možnost odpovědi ne zvolila 1 (1,4 %) studentka 3. ročníku.

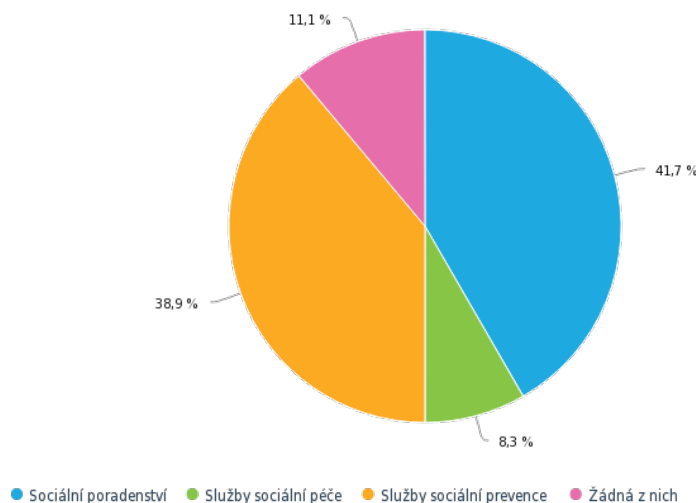


Graf 21 Měla by být sociální práce více viditelná na sociálních sítích?

Otázka č. 26: Který druh sociálních služeb by měl být více viditelný na sociálních sítích?

Spousta oborů, o kterých se širší veřejnosti nedostává příliš informací, se snaží sebe sama prezentovat na sociálních sítích a díky tomu rozšířit povědomost o určitých profesích apod. My jsme se zaměřili přímo na druhy sociálních služeb, které se již snaží fungovat především na Facebooku nebo Instagramu, ovšem většina lidí, kteří nevyhledávají tyto, či podobné služby nezná podrobně. Nejvyšší počet responzí byl u sociálního poradenství a to 30 (41,7 %), následovaly služby sociální prevence s počtem responzí 28 (38,9 %), 6 (8,3 %) odpovědí bylo pro služby sociální péče a 8 (11,1 %) studentů zvolilo odpověď, která uvádí, že by žádný z těchto druhů neměl být zveřejněn na sociálních sítích.

Který druh sociálních služeb by měl být více viditelný na sociálních sítích?



Graf 22 Který druh sociálních služeb by měl být více viditelný na sociálních sítích?

5.1 Shrnutí výsledků výzkumu a diskuse

Do výzkumného vzorku byli zařazeni studenti oboru sociální pedagogiky FHS UTB ve Zlíně, kteří studují prezenční formu studia. Jednalo se tedy o 120 studentů ovšem návratnost dotazníkového šetření byla 72 odpovědí. Dotazníkové šetření bylo rozesláno mezi studenty online formou kvůli pandemické situaci a následně vyhodnoceno. Výsledky můžeme velmi jednoznačně shrnout a vyzdvihnout získané informace. Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty. Sociální sítě jsou pro značnou většinu podstatné v oblasti zábavy, vztahů a komunikací se svými přáteli, rodinou. Množství obsahu, který nás dokáže zabavit na několik hodin je nespočitatelné, takže si každý uživatel může vyhledat přesně to co mu vyhovuje. Díky sociálním sítím můžeme snadno udržovat kontakt na dálku se všemi lidmi, na kterých nám záleží, což je v případě zákazu setkávání se s ostatními členy rodiny, přáteli či kolegy z práce velmi aktuální potřeba. Prvním dílčím cílem bylo zjistit, jaké sociální sítě studenti využívají a kolik času na nich tráví. Síť, kterou studenti nejvíce užívají je Facebook a Instagram a jsou schopni na nich v průměru strávit 2 až 7 hodin denně a nejvíce komunikují se svými přáteli a sledují jiné účty a jejich sdílený obsah. Druhý dílčí cíl byl zaměřen na motivy vyhledávání sociálních sítí. Dnešní doba je natolik všestranná, že finanční zisk ze sociálních sítí není žádná novinka. Naši respondenti, přesněji 65 % z nich, nemá příjem z těchto platform, ovšem 31 % z nich uvedlo, že by si to přáli. Finanční zisk ze sítí mají ze zkoumaného vzorku

pouze dva studenti 1. a 3. ročníku. Domácí izolací si spousta lidí zvykla na minimální kontakt s lidmi, a tak nás nepřekvapil výsledek položky v dotazníku, ve které respondenti uvedli v 11 případech, že preferují komunikaci přes sociální sítě. Třetí dílčí cíl byl se soustředil na to, do jaké míry studenti komunikují online a s kým. Studenti nejčastěji komunikují se svými přáteli a při tomto cíli jsme se zaměřili i na počet vztahů, které navázali online. Nejvíce zaznamenávaná odpověď byla 1 až 5 přátelských vztahů, s celkovým počtem přátel na sociálních sítích se nejvíce respondentů shodlo na 300 a více. Závislost na internetu, neboli netolismus, je zrádná, jelikož mnoho uživatelů ani nepozoruje příznaky. Vyhodnocením položek v dotazníku, které odpovídaly čtvrtému dílčímu cíli, můžeme shrnout, že více jak polovina studentů tráví na sítích více času než by chtěli, ovšem oproti tomu si nejsou vědomi, že by pociťovali úzkost, pokud na ně nemají přístup, a to v počtu 58 responzí. Pandemie, jak už jsme zmiňovali, ovlivnila spousta z nás a i studenti nám uvedli v dotazníkovém šetření, že kvůli ní tráví mnohem více času na internetu, tím pádem je i větší možnost zaznamenat rizikové chování na sítích, kterých si je vědomo více jak 80 % studentů vysoké školy oboru sociální pedagogiky. Zároveň by více jak 60 % chtělo trávit méně času na internetu. I přes veškerá rizika si už dobu bez sociálních médií neumíme představit, stejně tak nám to potvrdili v dotazníku s výsledkem více jak 80 % responzí. Co se týče vyučování, které se muselo také přesunout do virtuální třídy a názory na oblíbenost této změny se liší. Z vyhodnocení pátého dílčího cíle, jakou úlohu sehrávají sociální sítě pro respondenty v oblasti vzdělávání, stanovíme, že 43 studentů je s tímto způsobem učení spokojeno, na což navazuje i souvislost se sociálními sítěmi, na kterých můžeme komunikovat a sdílet cokoli se studia týče. Díky tomuto způsobu jsme získali i odpovědi od našich respondentů. Více jak 70 % studentů si již neumí představit studium bez sociálních sítí a podobnému počtu z nich ulehčují studium. Jelikož jsme se zaměřili na studenty sociální pedagogiky, zajímalo nás, jestli si myslí, že jsou sociální sítě důležité právě v oboru, který studují a 65 % odpovědí bylo kladných. Poslední dílčí cíl byl zaměřen na propojení sociálních služeb na sociálních sítích. Zde se názory respondentů, zda jsou sociální sítě důležité v tomto oboru v celku rozcházel a 60 % souhlasilo, 33 % nedovedlo tuto otázku posoudit a zbývající nesouhlasili. Druh sociálních služeb, který by měl být více na viditelných sítích bylo sociální poradenství s počtem 30 výběrů, dále služby sociální prevence s počtem 28, služby sociální péče 8. Zbylý počet studentů uvedlo, že by se žádný z těchto druhů neměl sdílet na sociálních sítích. Podobný výzkum zveřejnila Dvořáková (2010), která provedla výzkum související se sociálními sítěmi, přesněji její šetření mělo za úkol zjistit vztah skupin adolescentů k internetu a převážně k sociálním sítím. Z šetření Dvořákové jasně vyplynulo, že internet

je důležitou součástí života dospívajícího člověka. Podle času, který dotazovaní trávili v kyberprostoru, lze vyvodit, že ve volném čase nedělají nic jiného. Pokud data od respondentů Dvořákové srovnáme s naším výzkumem, zjistíme, že počet strávených hodin na sociálních sítích je o přibližně 2 hodiny delší. To jak jsou sociální sítě důležité, ukazuje fakt, že naprostá většina adolescentů je používá. Obě empirické šetření nám ukázaly, že i přesto, kolik času respondenti tráví na sociálních sítích, upřednostňují komunikaci v tváři v tvář a více osobních kontaktů navazují v reálném světě. Oba výzkumy ukazují, že studenti vědí o hrozbě závislosti a ostatních rizikových vlivů sociálních sítích což můžeme v obou případech vyhodnotit kladně.

5.2 Doporučení pro praxi

Bakalářská práce může posloužit studentům vysokých i základních škol, ale také učitelům, kteří se touto problematikou zabývají. Jelikož je v práci zavedeno téma sociálních sítí ve vzdělávání, jsou zde shrnuty podstatné informace, které by mohly směřovat studenty správným směrem a omezit jejich čas strávený na sociálních sítích neefektivním způsobem.

Vzhledem k tomu, že jsme zjistili, že studenti tráví 2-7 hodin na sociálních sítích a nedokážou si život bez sociálních sítí představit a zároveň pocítují úzkost pokud nemají přístup na sociální sítě, doporučujeme občasný online „detox“, který je v dnešní době velmi populární. „Detox“ může probíhat postupně a to tak, že nebude využívat sociální sítě např. jednu hodinu denně, následně dvě hodiny denně, až k úplnému vysazení přístupu na celý víkend apod. Vzhledem k epidemiologickým opatřením se studenti taky více začali zaměřovat na čas strávený online a neproduktivně, proto doporučujeme nalezení vhodných aktivit, které jsou samozřejmě možné v rámci aktuálních vládních opatření. Studenti ve výzkumném šetření uvedli, že upřednostňují komunikaci tváří v tvář a proto doporučujeme trávit více času s přáteli a blízkými v reálném prostředí a mimo sociální sítě. Rizika si většina studentů uvědomuje, ovšem i přes to doporučujeme řádné zabezpečení osobních údajů a dodržování pravidel internetu, jak již bylo zmíněno v teoretické části práce. V dnešní době většina škol spravuje sociální sítě, proto doporučujeme studentům pravidelně navštěvovat tyto účty, jelikož by na nich měly být aktuální informace a aktuální dění a zároveň doporučujeme zřizovatelům těchto účtů, aby tímto usnadnili studium a vyhledávání informací. Výzkum byl zaměřen i na vazbu sociálních sítí k oboru, který respondenti studují. Různé organizace mají sociální sítě, na které přidávají potřebné informace pro osoby vyhledávající pomoc a proto doporučujeme studentům tyto sítě sledovat pro rozvoj jejich profesního života i vzdělání. Zároveň bakalářská práce zahrnuje negativní stránku sociálních

sítích, do kterých spadá netolismus, tedy závislost, dále tendence k prokrastinaci, phishing, sexting a kyberšika, zde bychom doporučili školským zařízením, aby více přednášely a upozorňovaly studenty o těchto problematikách. Díky zmíněným oblastem internetu, je tato práce prospěšná i pro širokou veřejnost a jako prevence rizik, které hrozí uživatelům všech věkových kategorií.

ZÁVĚR

Bakalářská práce *Role sociálních sítí v životě vysokoškolských studentů* se zabývala primárně sociálními sítěmi a životem adolescentních a dospělých uživatelů sociálních sítí. Téma bakalářské práce bylo zvoleno z důvodu velkého dopadu sociálních sítí na naši společnost a opomíjení jejich vlivu, kdy jsme chtěli poukázat na to, že jejich používání nám může ulehčit život, ale také může vést ke značným problémům.

V teoretické části jsme se věnovali celkovému popisu sociálních médií a následnému rozdělení druhů sociálních sítí. Dále byly popsány psychosociální aspekty užívání sociálních sítí. Neopomenuli jsme také zařadit pojmy související se sociálními sítěmi, a to netolismus, sexting a phishing. Poté jsme v teoretické části chtěli čtenáře seznámit i s tématem sociálních sítích ve vzdělávání a se souvisejícím edukačním přístupem kybergogikou. Opírali jsme se o literaturu zaměřující se na problematiku internetu a také o zajímavé cizojazyčné články věnující se právě uživatelům sociálních sítí. V další kapitole byla popsána komunikace v adolescenci, abychom přiblížili charakteristiku období adolescence a dospělosti a zároveň je zde zmíněna komunikace a vztahy, které probíhají v online prostředí. V poslední kapitole je vylíčena bezpečnost na internetu v souvislosti s kyberšikanou.

V empirické části jsme se zaměřili na studenty vysoké školy a jakou roli plní sociální sítě v jejich životě, kdy jedním z hlavních cílů práce bylo zjistit, ve kterých oblastech života jsou sociální sítě důležité pro vysokoškolské studenty. Dále jsme se zabývali otázkou, jaké sociální sítě studenti využívají a kolik času zde tráví, jaké jsou motivy k vyhledávání sociálních sítí, do jaké míry studenti komunikují přes sociální sítě a s kým, do jaké míry se vyskytuje u respondentů riziko závislosti na sociálních sítích, jakou úlohu sehrávají sociální sítě pro respondenty v oblasti vzdělávání a jaký pohled mají studenti na propojení sociálních sítí a sociálních služeb. Vzhledem ke kvantitativnímu pojetí výzkumu jsme následně v empirické části směřovali pozornost na data, která jsme sesbírali pomocí dotazníkového šetření. Dotazník byl administrován online studentům UTB oboru Sociální pedagogika. V návaznosti na výsledky výzkumu této bakalářské práce bychom se měli zaměřit na čas strávený nad sociálními sítěmi a využívat jej perspektivně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BEASTEES, 2016. *Osamělost, aneb, Kolik máte přátel na facebooku*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5478-9.
2. BLINKA, Lukáš, 2015. *Online závislosti: jednání jako droga? : online hry, sex a sociální sítě : diagnostika závislosti na internetu : prevence a léčba*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5311-9.
3. BOYD, danah, 2017. *Je to složitější: sociální život teenagerů na sociálních sítích*. Praha: Akropolis. Psyché (Grada). ISBN 978-80-7470-165-8.
4. BONIFACE, danah, 2016. *Je to složitější: sociální život teenagerů na sociálních sítích*. Praha: Dobrovský. Knihy Omega. ISBN 978-80-7390-404-3.
5. BONIFACE, Susie, 2016. *Jak blafovat o sociálních médiích: sociální život teenagerů na sociálních sítích*. Praha: Dobrovský. Knihy Omega. ISBN 978-80-7390-404-3.
6. BRDIČKA, Bořivoj, 2003. *Role internetu ve vzdělávání: studijní materiál pro učitele snažící se uplatnit moderní technologie ve výuce*. Kladno: AISIS. Knihy Omega. ISBN 80-239-0106-0.
7. CARR-GREGG, Michael a Erin SHALE, 2010. *Pubertáči a adolescenti: průvodce výchovou dospívajících*. Praha: Portál. Rádci pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7367-662-9.
8. COURTENAY-SMITH, Natasha a Erin SHALE, 2018. *Blog za milion: průvodce výchovou dospívajících*. Praha: Euromedia. Rádci pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7549-764-2.
9. ČERNÁ, Alena a Erin SHALE, 2013. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4577-0.
10. ČERNÝ, Michal a Erin SHALE, 2018. *Pedagogicko-psychologické otázky online vzdělávání: průvodce novým fenoménem*. Brno: Masarykova univerzita. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-8925-9.
11. ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL, 2013. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-2513-804-5.

12. FARKOVÁ, Marie a Erin SHALE, 2009. *Dospělost a její variabilita: průvodce novým fenoménem*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2480-5.
13. CHAPMAN, Gary D. a Arlene PELLICANE, 2016. *Vztahy v digitálním světě: pomáhá technika vaši rodinu sblížit, nebo ji od sebe odděluje?*. Praha: Návrat domů. Psyché (Grada). ISBN 978-80-7255-358-7.
14. CHRÁSKA, Miroslav a Arlene PELLICANE, 2007. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.
15. JANOUCHEK, Viktor a Arlene PELLICANE, 2010. *Internetový marketing: prosadte se na webu a sociálních sítích*. Brno: Computer Press. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-251-2795-7.
16. KARLÍČEK, Miroslav a Petr KRÁL, 2011. *Marketingová komunikace: jak komunikovat na našem trhu*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4735-412.
17. KOLOUCH, Jan a Pavel BAŠTA, 2019. *CyberSecurity*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o. CZ.NIC. ISBN 978-80-88168-31-7.
18. KOŽÍŠEK, Martin a Václav PÍSECKÝ, 2016. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5595-3.
19. KRÁTKÁ, Jana a Václav PÍSECKÝ, 2011. *Aktuální otázky teorie výchovy: teoretická východiska, výzkumné nálezy a závěry pro praxi*. Brno: Masarykova univerzita. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-210-5727-2.
20. KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK, 2010. *Fenomén facebook: teoretická východiska, výzkumné nálezy a závěry pro praxi*. Kladno: BigOak. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-904764-0-0.
21. KUTNOHORSKÁ, Jana, Martina CICHÁ a Radoslav GOLDMANN, 2011. *Etika pro zdravotně sociální pracovníky*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4738-437.

22. LASCH, Christopher a Jakub ČAMEK, 2016. *Kultura narcismu: americký život ve věku snižujících se očekávání.* Praha: Stanislav Juhaňák - Triton. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-755-3000-4.
23. LUDWIG, Petr a Jakub ČAMEK, 2013. *Konec prokrastinace: [jak přestat odkládat a začít žít naplno].* V Brně: Jan Melvil. Briquet. ISBN 978-80-87270-51-6.
24. MACEK, Petr a Jakub ČAMEK, 2003. *Adolescence: [jak přestat odkládat a začít žít naplno].* Vyd. 2., upr. Praha: Portál. Briquet. ISBN 80-717-8747-7.
25. NEŠPOR, Karel a Jakub ČAMEK, 2011. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby.* Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál. Briquet. ISBN 978-80-7367-908-8.
26. POSPÍŠILOVÁ, Marie a Jakub ČAMEK, 2016. *Facebooková (ne)závislost: identita, interakce a uživatelská kariéra na Facebooku.* Vyd. 4., aktualiz. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. Briquet. ISBN 978-80-246-3306-0.
27. PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2013. *Pedagogický slovník: identita, interakce a uživatelská kariéra na Facebooku.* 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. Briquet. ISBN 978-80-262-0403-9.
28. STROUKAL, Dominik, 2020. *Dark Web: sex, drogy a bitcoiny.* Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2934-8.
29. ŠEVČÍKOVÁ, Anna, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2014. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu.* 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5010-1.
30. ŠMAHEL, David, 2003. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi.* Praha: Triton. Psychologická setkávání. ISBN 80-725-4360-1.
31. VÁGNEROVÁ, Marie, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2000. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří.* 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. Psyché (Grada). ISBN 80-717-8308-0.
32. ZOUNEK, Jiří, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2009. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti: dětství, dospělost, stáří.* 7., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-5123-2.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. Centrum bezpečnosti: Zajištění bezpečnosti, Facebook © 2021. *Facebook* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: www.facebook.com
2. DVOŘÁKOVÁ, Lucie, 2010. *Role sociálních sítí na internetu v životě adolescenta* [online]. Olomouc [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/76fd8m/84683-317242850.pdf?lang=en>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Doc. PhDr. Josef Konečný, CSc.
3. Facebook profily a další sociální sítě: Zakládání a správa profilů na sociálních sítích, © 2013 Czech-this.com. *Facebook profily a další sociální sítě* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://facebook-profilny.czech-this.com/socialni-site/>
4. GALÁŠOVÁ, Radomila, 2012. *Sociální sítě jako součást životního stylu dětí a mládeže* [online]. Olomouc [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/bxj551/1594232>. Diplomová práce. Univerzita Palackého. Vedoucí práce Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D.
5. NOVOTNÝ, Miloš, © 2011 - 2021. Sociální sítě a jejich význam na českém internetu. *IPEXO.cz* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.ipexo.cz/blog/socialni-site-a-jejich-vyznam-na-ceskem-internetu>
6. ROSULEK, Martin, © 2021. Kolik uživatelů používá sociální sítě v roce 2020? *Sítě v hrsti: POMÁHÁME VÁM POROZUMĚT SOCIÁLNÍM SÍTÍM* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://sitevhrsti.cz/velikost-socialnich-siti-2020/>
7. RICHARDSON, Ian, © Schudio Ltd 2021. Schudio: We build school websites. *THE BENEFITS OF USING SOCIAL MEDIA IN SCHOOLS: Benefits for Students* [online]. England & Wales [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.schudio.com>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

např. například

atd. a tak dále

apod. a podobně

SEZNAM OBRÁZKŮ

| | |
|--|----|
| Obrázek 1 Kontextuální model mediálních účinků | 20 |
|--|----|

SEZNAM TABULEK

| | |
|---|----|
| Tabulka 1 nejvyžívanější sociální sítě v České republice v roce 2020..... | 16 |
| Tabulka 2 Rozdíly tradiční šikany a kyberšikany..... | 37 |
| Tabulka 3 Struktura základního souboru..... | 42 |
| Tabulka 4 Struktura výběrového souboru..... | 43 |

SEZNAM GRAFŮ

| | |
|---|----|
| Graf 1 Jak nejčastěji trávíte svůj čas na sociálních sítích? | 46 |
| Graf 2 V jaké oblasti považujete sociální sítě za klíčové? | 47 |
| Graf 3 Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?..... | 48 |
| Graf 4 Máte finanční zisk ze sociálních sítí? | 49 |
| Graf 5 S kým nejvíce komunikujete online? | 50 |
| Graf 6 Upřednostňujete komunikaci s lidmi přes sociální sítě nebo tváří v tvář? | 51 |
| Graf 7 Kolik přátelských vztahů jste navázali přes sociální sítě?..... | 52 |
| Graf 8 Kolik přátel máte na sociálních sítích?..... | 52 |
| Graf 9 Zasahují Vám sociální sítě negativně do soukromého života?..... | 53 |
| Graf 10 Řešili jste někdy nevěru kvůli sociálním sítím? | 54 |
| Graf 11 Trávíte na sociálních sítích více času, než byste chtěli? | 55 |
| Graf 12 Pociťujete úzkost, pokud nemáte přístup na sociální sítě? | 56 |
| Graf 13 Myslíte si, že kvůli pandemii trávíte více času na sociálních sítích? | 56 |
| Graf 14 Uvědomujete si rizika sociálních sítí? | 57 |
| Graf 15 Umíte si představit moderní dobu bez sociálních sítí? | 58 |
| Graf 16 Chtěli byste trávit méně času na sociálních sítích? | 58 |
| Graf 17 Vyhovuje Vám online výuka? | 59 |
| Graf 18 Umíte si představit studium bez sociálních sítí? | 60 |
| Graf 19 Ulehčují Vám sociální sítě studium na VŠ? | 60 |
| Graf 20 Myslíte si, že jsou sociální sítě důležité v oboru, který studujete?..... | 61 |
| Graf 21 Měla by být sociální práce více viditelná na sociálních sítích?..... | 62 |
| Graf 22 Který druh sociálních služeb by měl být více viditelný na sociálních sítích?..... | 63 |

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

1. Jste?

- žena
- muž

2. Jste studentem/studentkou?

- 1. ročníku
- 3. ročníku

3. Které sociální sítě využíváte každý den?

- facebook
- instagram
- youtube
- whatsApp
- tik tok
- twitter
- jiné _____

4. Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?

- Méně než 1 hodinu
- 1-2 hodiny
- 2-7 hodin
- 7 a více
- Netrávím čas na sociálních sítích

5. Trávíte na sociálních sítích více času, než byste chtěli?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

6. Pociťujete úzkost, pokud nemáte přístup na sociální sítě?

- ano
- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

7. Myslíte si, že kvůli pandemii trávíte více času na sociálních sítích?

- ano

- spíše ano
- nevím
- spíše ne
- ne

8. Jak nejčastěji trávíte svůj čas na sociálních sítích?

- komunikace s přáteli, rodinou.
- sledováním jiných účtů
- sebevzděláváním
- sdílením vlastního obsahu
- inspirace
- jiné _____

9. Máte finanční zisk ze sociálních sítí?

- ano
- ne
- nemám, ale chtěl/a bych

10. Uvědomujete si rizika sociálních sítí?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

11. S kým nejvíce komunikujete online?

- rodina
- přátelé
- studenti (spolužáci)
- lidé ze zaměstnání
- učitelé
- s lidmi, které neznám osobně

12. Umíte si představit moderní dobu bez sociálních sítí?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

13. Vyhovuje Vám online výuka?

- ano

- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

14. Umíte si představit studium bez sociálních sítí?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

15. Ulehčují Vám sociální sítě studium na VŠ?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

16. Upřednostňujete komunikaci s lidmi přes sociální sítě nebo tváří v tvář?

- spíše přes sociální sítě
- spíše tváří v tvář

17. Chtěli byste trávit méně času na sociálních sítích?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

18. V jaké oblasti považujete sociální sítě za klíčové?

- V oblasti vztahů
- Vzdělávání
- Zábavy
- Jiné _____

19. Vyberte dle důležitosti 1-5, proč jsou sociální sítě pro Vás tak důležité?

1. kontakt s okolním světem (studenti, přátelé, rodina)
2. potřeba sdílení (myšlenek, názorů, fotek, zkušenosti apod.)
3. získávání informací (aktuality, vzdělávání, životní styl apod.)
4. Trávení volného času (videa, scrollování, chat)
5. jiné _____

20. Kolik přátelských vztahů jste navázali přes sociální sítě?

- 1-5
- 5-10
- více jak 10

21. Kolik přátel máte na sociálních sítích?

- 1-50
- 50 – 100
- 100 – 300
- 300 a více

22. Zasahují Vám sociální sítě negativně do soukromého života?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

23. Řešili jste někdy nevěru kvůli sociálním sítím?

- ano
- ne

24. Myslíte si, že jsou sociální sítě důležité v oboru, který studujete?

- rozhodně ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- rozhodně ne

25. Měla by být sociální práce více viditelná na sociálních sítích?

- ano
- spíše ano
- nedovedu posoudit
- spíše ne
- ne

26. Který druh sociálních služeb by měl být více viditelný na sociálních sítích?

- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence
- žádná z nich

